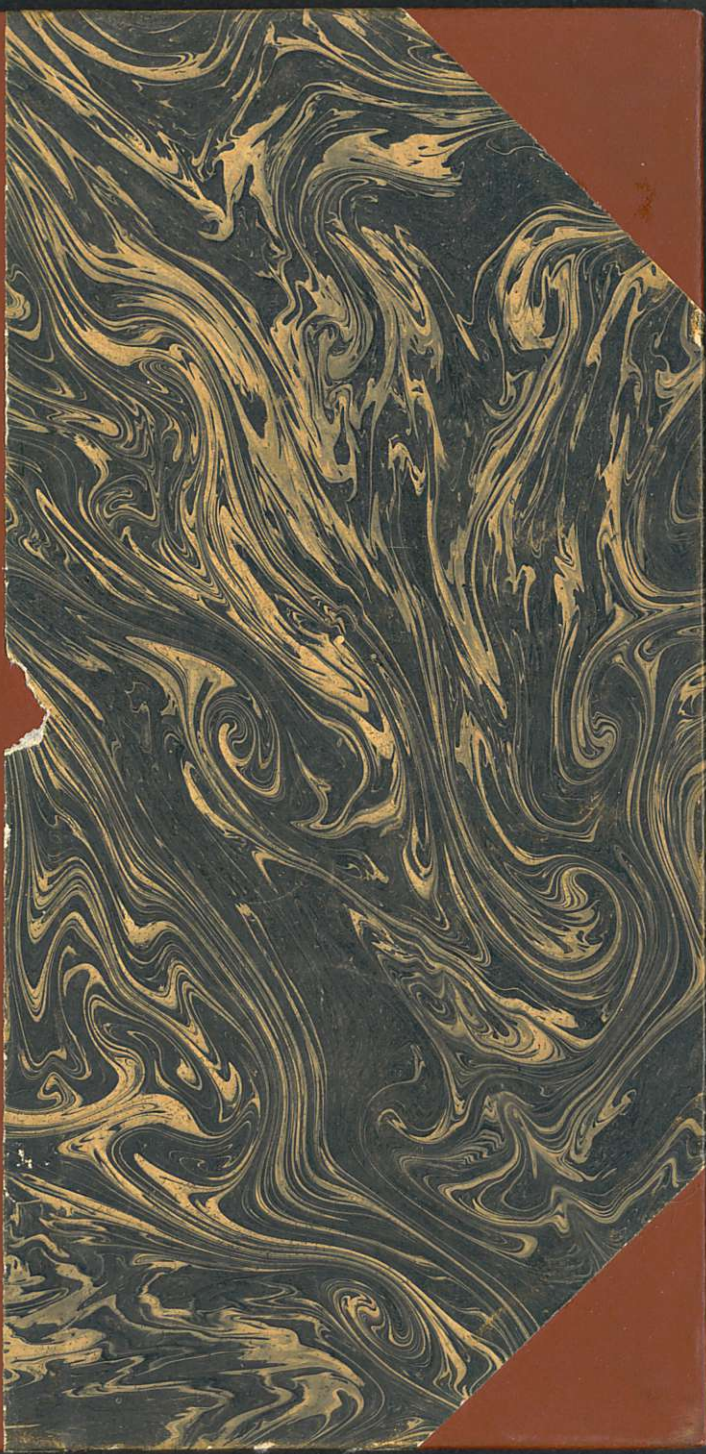

Das

cher

Maud Morris

Tre Människor

SÖDERSTRÖM & CO FÖRLAGSAKTIEBOLAG
HELSINGFORS 1920

TRE MÄNNISKOR.

TRE MÄNNISKOR

ROMAN

AV

MAUD MORRIS

André Maurois

HELSINGFORS 1920

SÖDERSTRÖM & C:o FÖRLAGSAKTIEBOLAG

THE MANNISKOR

ROMAN

AND

HELSINGFORS 1920
MERCATORS TRYCKERI AKTIEBOLAG

I.

Harry Bengts satt vid kupéfönstret och blickade ut. Det vackra landskapet utvecklade sig lik en film för hans öga. Tåget ilade just nu genom trakter i Touraine. Om en timme skulle han nå målet för sin resa, Château Dax, tillhörigt godsägaren Jean Daillie, som var gift med Harrys kusin och barndomsvän Greta Örnholm. —

Fyra år hade förflutit sedan han sist såg henne. Det var på hennes bröllop, hemma i Sverige, på morbror Klas' vackra gods Hörkagård i Skåne, Gretas och Harrys barndomshem. — Doktorinnan Bengts hade dött vid gossens födelse och då hade hennes bror och svägerska tagit den lille

till sig. Harrys fader var alltför lättsinnig och karaktärlös för att kunna uppfostra sonen; kort efter hustruns död råkade han även ut för en olyckshändelse på en jakt, och dog. —

I det Örnhjemska hemmet fick den lille fader- och moderlöse gossen full ersättning för allt det livet frantagit honom. Så långt han kunde minnas tillbaka, hade han bara sett sol och värme, ömhet och kärlek. — När barndomsåren togo slut, började ett flitigt skolliv i Stockholm, — när studentmössan vunnits, följde allvarliga studier i Uppsala och nu — nu var han medicinlicentiat och skulle i höst arbeta i Paris. Men sedan? Han ville ej tänka, ej grubbla. Hjärtat slog häftigt, något sade honom, att han nalkades sitt livs största händelse, som för en tid skulle uppsluka alla andra intressen . . .

Han mindes henne sådan hon var som barn. Liten och fin med ljusa lockar och stora blå ögon. Redan då var blicken så underligt beslöjad och fuktig. Sedan som skolflicka i Stockholm, lika fin, lika mjuk och kvinnlig, omtyckt av alla. Sedan . . . vid 22 år, då han en sommar återkom till Hörkagård, efter studier i Uppsala.

Då var det som om han såg henne, såg henne för första gången. Var det då, eller hade han all-

tid omedvetet älskat henne? Han visste det ej, men han tyckte, att den känslan gick som en lång, röd tråd genom hela hans barndom — gossåren, ynglingaåren. Alltid hade han känt hennes närvaro så starkt, hennes person hade verkat hypnotiserande på honom . . .

Och hon, Greta? Han hade aldrig kommit underfund med henne. Ibland hade han trott sig se annat i hennes blick än bara vänskap, men dessa ögonblick voro så få och korta, det var väl bara inbillning från hans sida. — Men en gång, det var kort före hennes bröllop, var han ensam med henne i biblioteket på Hörkagård. Tystnaden var så tryckande, intet samtal ville uppstå emellan dem. Han kunde ej förlikas vid tanken, att hon skulle gifta sig med Jean Daillie, den mörklätte fransmannen, vars bekantskap morbror Klas gjort på en resa och sedan bjudit till sig för en hel vinter. Men Greta var väl kär, eftersom hon skulle gifta sig med honom? Och ändå, Harry kunde ej frigöra sig från tanken, att Daillie hade ett osunt, sinnligt inflytande över Greta, och att det var det, hon tog för kärlek.

Den övertygelsen grep honom så starkt, den där dagen i biblioteket, att han då plötsligt hade stigit upp och gått fram till Greta. Orden brände

på hans läppar, blicken sökte hennes. Då hade hon, utan att yttra ett ord, långsamt gått mot dörren. Något kallt och avvisande hade kommit över henne. Harry hade ej heller talat, dock följde han efter henne, och då hon skulle öppna dörren, hade han fattat ett fast grepp om hennes hand, som låg på dörrvredet. Hårt omslöt han den. Ett ögonblick tyckte han, att ett underbart rus omgav dem båda. . . Han kände huru Greta skälvde, men så ryckte hon plötsligt sin hand lös och flydde.

Det var den enda lilla hållhake Harry hade, men den hade sagt honom mycket, den hade hägrat för honom alla dessa år och nu, nu kände han att något mer väntade honom. —

De hade ej korresponderat. Han visste att Greta ansågs mycket lycklig, att hon var mor till en liten flicka på tre år, att hon trivdes på sin egendom. Jean Daillie var en allmänt aktad och omtyckt man, begåvad och arbetsam, därtill mycket rik. — Hurudan skulle han finna henne? Skulle hon vara förändrad, glad, sorgsen? Vacker ännu, eller föråldrad, enkel och naturlig som förr, eller kanske en mode-docka, blottad på all äkta grace och personlig charm.

Han önskade nästan att så vore. Ty alla dessa år hade tanken på Greta varit hans tillvaros ljusa dröm, en ledande fyr i natten, och nu, om han skulle återse henne, motsvarande det minne han hade av henne, var han förlorad. . . Men detta perspektiv skrämde honom ej. Ett småleende lekte kring hans mun. Han kände att så skulle ske, sitt öde undgick man ej. Och denna väntan innebar något obeskrivligt ljuvt. Att han var bara 21 år, nästan ett barn ännu, det tänkte han ej på — att Greta var gift och redan 28 år, tänkte han icke heller på. Han ville famna livet, dricka ur dess ymnighetshorn ett berusande vin, ej tänka, ej grubbla.

En lång vissling och tåget stannade vid en station invid den stora staden T. Han tog sina res-effekter och steg av.

En stund såg han sig omkring. Där stod en smärt, ung kvinna, vid handen höll hon en liten ljuslockig flicka, och bredvid dem stod Jean Daillie, högre och mörk. Harry kände ett stygn i hjärtat. Dessa tre människor voro en bild av lyckan, tyckte han.

Ett ögonblick hade han lust att rusa upp på tåget igen och fly. Hade han rätt att störa denna lycka?

Ty att han skulle störa den, det visste han, det kände han, lika visst som det var, att han stod där livslevande, ung och förälskad.

Hon hade fått syn på honom. Leende och med ett glatt utrop sprang hon emot honom. »Kära Harry, välkommen, välkommen.» Huru glad hon var att återse honom. Hon hade kysst honom som förr, hon var samma naturliga lilla flicka.

Det var Sverige, fosterlandet, föräldrarna, alla barndoms- och ungdomsminnen, som Harry i denna stund representerade för henne. Han förstod och kände det. Hennes glädje gällde ej blott honom, det var det kära förflutna hon omfamnade.

Daille hade också närmat sig och hjärtligt hälsat honom välkommen till »notre belle France.» Nu räckte den lilla flickan fram handen.

»Hon heter Henriette, efter Er», sade Daille.

Greta smålog. — »Ja, om vi hade fått en gosse, skulle han ha erhållit ditt namn.» Hon smög sin arm under kusinens och blickade som förr, glatt och skälmskt upp till honom.

Harry såg och såg på Henriette och i hans ögon lästes djup rörelse. Det var som om han förflyttats långt tillbaka och återsåg Greta vid barnaåren . . . så lik sin mor hon var.

»Det är ju du själv som barn, Greta, hon är din avbild.»

»Ja, alla säga det, men lyckligtvis bara till det yttre, ty jag tror att hon fått sin pappas energiska natur, den jag aldrig haft, det vet du.»

De hade kommit fram till bilen, som väntade vid stationens ingång. Snart ilade de i svindlande fart längs en bred landsväg, som slingrade sig genom gröna ängar och mörka bokskogar allt högre och högre upp.

»Se där, ser Ni Château Dax, Harry», Daillie pekade mot en höjd, där ett vackert vitt slott reste sig, mjukt inbäddat i härlig grönska.

»Har Ni ägt detta gods länge i Er släkt?»

»Sedan revolutionen, min släkt stod i långa tider i grevarna d'Axaire's tjänst. Småningom hade de hopat åt sig en icke så obetydlig förmögenhet, köpt jordlotter av godset, som i följd av grevarnas dåliga finanser såldes bort, och slutligen, vid revolutionens början, köpte min farfars far det hela. — Greve d'Axaire flydde till Tyskland med sin familj och dog i landsflykt efter att hava gjort slut på den återstående delen av sin förmögenhet. Grevinnan gifte om sig och det enda kvarlevande barnet, sonen, dog helt ung. Sedan dess har detta gods varit i min borgerliga

släkts händer. Min farfars far, gamle Charles Daillie, ändrade det till Château Dax, från Château d'Axaire. — Men vad vi fingo i arv i denna klenod, hava vi alla, huru mycket bondeblod än flyter i våra ådror, till fullo uppskattat.» —

»Och huru länge var godset i grevarna d'Axaire's ägo?»

»I deras familjekrönika talar man om denna släkt och detta gods redan omkring 1490, men först vid slutet av renässansen byggdes detta slott, som lär vara ett av den tidens vackraste.»

Bilen hade svängt in i en lummig sval ekallé. Löven bildade ett valv över dem och i slutet av alléen syntes slottet, bländande vitt i solbelysningen.

»Se mitt vackra hem, Harry. Vet du, jag skäms att medgiva, att detta blivit mig fullt lika kärt, som mitt andra där borta.»

Och Greta for smeksamt med blicken över slottets fasad, framför vilken bilen stannade.

Något vackrare hade Harry ej sett. Stilen var så ren, det hela så vårdat. Intet fanns som kunde stöta blicken, ej ens den mest kritiska konstälskares. Det förvånade Harry, att Jean Daillie, bondesonen, kunde äga en så förfinad, säker smak, en sådan omdömesförmåga. Redan

trädgårdsanläggningarna voro ett konstverk i sig. Naturligtvis hade här krävts stora restaureringar och de talade om all den vård och vördnad Jean Daillie ägnat slottet.

En betjänt hade tagit hand om Harrys resefakter och nu besteg han tröskeln till det hem, där hans livs största lycka och största sorg skulle födas.

En vacker pelarsal av vit marmor utbredde sig för hans blick. Två breda trappor böjde sig i en halvbåge på ömse sidor om en smalare pelargång, mittemot ingången. De förenades upptill till en avsats, vilken åter förgrenade sig i två uppgångar, den ena till en vinterträdgård, den andra till sov- och gästrummen, samt till Jeans och Gretas våning.

Harrys rum voro belägna i en flygel, mittemot Gretas och hennes mans. De bestodo av ett litet rökrum och innanför det sängkammaren. Det hela var vackert möblerat i empire, med mörka färger i grönt och matt guld.

»Så här furstligt har jag aldrig bott», skämtade Harry.

»Om en timme äta vi middag, men kom ihåg, ingen aftondräkt — vi hava mycket enkla vanor så här 'en famille'», varnade Greta.

En stund suto de där ännu, skämtande och pratande, så lämnade de Harry ensam.

»Vad den pojken blivit för en vacker ung man, Greta, han ser ovanligt bra ut», sade Daillie till sin hustru, medan de gingo nedför trap-porna.

»Han är sig lik, tycker jag.» Ja, sådan hade hon tänkt sig honom. Den långa smärta gestalten, de bleka markerade dragen — ögonen voro som förr, smala, stålgråa, med den ironiska, något hårda blicken. . . Ja, Harry var sig lik, blott man-ligare. — Hon tyckte om hans utseende, den fasta slätrakade hakan, de tunna läpparna. Håret hade mörknat . . . det var den enda förändrin-gen.

»Greta du, du får ej flirta för mycket med kusin Harry», skämtade Jean, och lade armen om sin hustrus liv.

Hon såg upp, något i hans ton gjorde henne ont.

»Jag brukar ej flirta, Jean . . .» — »Nej, men du kunde kanske börja en dag och bränna dig illa.»

Hon förstod ej, varför en het rodnad uppsteg på hennes kinder, det förargade henne. Daillie märkte det. Han smålog, så klappade han Greta på kinden och kysste henne.

»Du vet . . . jag har ännu aldrig haft anledning till svartsjuka, men av naturen är jag mycket svartsjuk . . .»

Det låg något hårt och hotfullt bakom de skämtsamma orden, hon ville fråga . . . men han visslade på sin danska dogg och gick ut, lämnande Greta ensam kvar, beklämd och illa till mods.

Långsamt gick hon in i sin egen lilla salong invid läsrummet.

Den var originellt, mycket personligt inredd. Låga soffor, små bekväma stolar, antika Louis-XVI bord och byråer, med fotografier och värdefulla småsaker av porslin, sköldpadd eller silver. Den ena långväggen hade förlängts och där hade bildats ett litet ovalt blomsterrum, med höga fönster. Det var skilt från det inre rummet genom mjuka brokaddraperier, och var helt uppfyllt av bladväxter och blommor. Vid fönstret stod Gretas skrivbord, också det en chiffonier i Louis-XVI-stil.

Hon satte sig där och såg tankfullt ut.

Vad menade Jean? Aldrig hade han förr sagt henne något sådant — ej ens på skämt. Ibland hade han ju omedvetet kunnat såra henne, men det hade aldrig varit med avsikt. Hon förstod det nog . . . de voro så olika. Men

i dag, i dag hade hans ord berört henne så egendomligt.

Hon blinkade tillbaka på sitt äktenskap. De hade ju alltid varit lyckliga, en lugn, trygg lycka, fylld av harmoni. . . Men aldrig hade hon uppnått en andlig samhörighet med honom. Hon hade hoppats, att de så småningom skulle sammansmälta helt — men fyra år hade förflutit och ännu hade Jean ej lyckats komma hennes själs liv närmare. Han ägde henne, det var honom nog — men Greta hade i tysthet längtat efter annat. . . Därför kunde hon ibland känna sig så ensam, så oförstådd. . .

Han hade gått miste om mycket! Varför hade han ej velat lära känna det bästa inom henne?

Det fanns något skyggt innerst inne i hennes varelse, som i denna stund gjorde uppror — hon var rädd för något, hon visste ej vad.

Det var med stor självbehärskning hon åter kunde visa sig lugn och glad gent emot sin man, då de kort därpå möttes för att kläda om sig till middagen.

I rummet bredvid hörde hon lilla Henriettes glada, lustiga prat. Hon klädde sig hastigt och gick in till sitt barn.

En stund lekte hon med henne och när den lilla kommit i säng, satt hon ännu länge invid dotterns bädd, tills hon ljuvt insomnade.

Hon skulle just gå, då Jean kom in. Det var rörande att se huru lätt och tyst den store mannen försökte gå, för att ej väcka barnet.

Anblicken av honom, då han i kärleksfull beundran låg på knä och såg ned på sin lilla flicka, var så vacker, att Greta kände en varm blodvåg strömma till hjärtat.

Hon fick ej vara så sträng... hennes Jean! Han hade nog ändå sina stora förtjänster, han älskade dem så högt, dessa två, Greta och Henriette...

Helt ångerfullt gick hon tillbaka till barnets säng, och strök smekande över Jeans huvud.

»Vad hon är älsklig, vår lilla.» Ömt blickade han upp till sin hustru.

Harry var redan nere i salongen, då de inträdde.

Han hade med kännarblick tagit i beskådande alla tavlor och konstverk, som prydde det stora rummet. Allt där, möbler, mattor, draperier och väggar voro av gamla Beauvais tapisserier — röreställande La Fontaines fabler. Det hela var fen Louis-XV-stil, en enastående sammansättning.

»Ni äga ett riktigt museum, en konstsamling, vars like man får söka», sade Harry, när hans värdfolk inträdde.

»Ja, slottet är känt som ett av de fullkomligaste prov på arkitektur, inredning och konstsamling. Turistströmmen drar årligen här igenom. Ännu har Ni ej sett hälften av mina skatter!»

Middagen förlöpte under glatt samspråk, Greta var outtröttlig och frågade efter gamla gemensamma bekanta i Sverige, om Hökagård, om föräldrarna, om allt där hemma.

Kaffet intogs i biblioteket, framför en munter brasa. Man var i september och kvällarna voro redan kyliga.

Vinet hade färgat Gretas kinder glödande heta, ögonen glänste. Harry kunde ej se sig mätt på henne.

Hon hade en säregen charm med sin blonda skönhet, detta veka, drömmande uttryck som alltid varit henne eget. Hon verkade så oberörd och lugn och ändå anade man något djupast inne, man såg det på de skälvande näsvingarna, på blicken.

De voro mörkblå, dessa ögon, men ofta verkade de svarta, underligt gåtfulla.

Tjuskraften, som alltid omgivit dem, då de voro tillsammans, hade åter omärkligt inträtt. De kände varandras närvaro, det var som en magnetisk ström dem emellan.

Harry gick till botten av denna känsla, men Greta hade ej ännu uppfattat den helt. Hon hängav sig åt stundens harmoni, hon var ännu fullkomligt omedveten om det farliga rus som omgav dem.

Samma förnimmelse hade hon ju alltid erfarit i kusinens sällskap . . . hon kände så väl igen den.

Under årens lopp hade denna känsla förbleknat, det var som om Harrys omedelbara närvaro fordrades för att hålla den vid liv.

Stämningen i kväll var som hemlandstoner, något av det förflutna.

Tiden gled. Ingen av de tre märkte det, förrän klockan slog tolv.

Jean var den förste som steg upp. »Om ni vill, Harry, föreslår jag, att vi rida ut tillsammans i morgon, redan klockan halv åtta, om ni orkar upp så tidigt. Jag har att bese en del ägor och några slutförda arbeten på olika farmer. Det blir ett tillfälle för er att se litet av de tretusen tunnland jord vi äga.»

Harry tog glad emot förslaget och så skildes de.

När han sagt godnatt till Greta, hade han kysst hennes hand och kanske behållit den något för länge i sin.

Hon hade då blickat upp till honom, men det hon såg i hans ögon, jagade en brännande rodnad på hennes kinder och hon förvånade sig över att hon ej erfor obehag . . . tvärtom, hon blev liksom glad över något, hon visste ej riktigt vad.

II.

Tre veckor hade förflutit sedan Harrys ankomst till Château Dax. Tre veckor, under vilka han steg för steg, dag för dag följt den förändring som försiggick med Greta.

Det var som om en trolldryck långsamt men säkert spritt sitt gift i hennes ådror. Dessa tre veckor skulle han aldrig glömma. Denna tillvaro i hennes omedelbara närhet. Han hade känt sig fri och lycklig, inga förebräelser hade besvärat honom, han hade med kall beräkning kastat sig in i detta, nu kände han kärleksvirveln omsluta sig, det var för sent att streta emot.

Han hade sett giftet sprida sig, hade lagt märke

till hennes skygga blickar, som liksom undveko hans, han hade sett den häftiga rodnaden som kunde färga hennes kinder vid hans plötsliga inträde, eller vid ett oväntat möte med honom i trädgården eller parken.

På sista tiden hade Greta undvikit honom med avsikt.

Det mäktiga inflytande hon utövade på Harry förvånade honom själv, men han kände en lyckokänsla ila genom hela sin varelse vid tanken, att han icke var henne likgiltig.

Aldrig hade han ännu älskat någon annan. Harry hade nog levat studentens glada dagar, hade haft flyktiga kärleksförbindelser, men älskat någon enda av dessa kvinnor, hade han aldrig; tvärtom hade han sett ned på dem med ett visst förakt. Det bästa inom sig behöll han obe-fläckt. —

Alla dessa tankar kommo och gingo för honom, där han satt bekvämt tillbakalutad i en av läderstolarna i läsrummet. Askkoppen stod framför honom full av cigaretter som han rökt.

I morgon skulle de alla tre resa till Paris, Jean skulle träffa några herrar för ett avtal om smörleverans till England, Harry ville söka sig en lämplig ungarlokal, och Greta skulle följa med

för att förströ sig, Jean hade tyckt att hon var så blek, hon var i behov av litet nöje och omväxling.

Han ryckte till. Ett buller från rummet invid väckte honom ur hans tankegång. Det kom från Gretas salong.

Han knackade på den tillslutna dörren. »Stig in.»

Greta satt vid skrivbordet och skrev brev. — Hon såg ej upp vid kusinens inträde, hon fortsatte blott att skriva.

»Sitt ned, Harry, det är till far och mor jag skriver, det måste ännu i dag hinna avgå med posten.»

Han hade gått fram till henne och satte sig på en liten soffa invid fönstret.

»Du berättar väl, att vi alla tre resa till Paris i morgon?»

»Nej, icke alla! Jag har beslutat att ej resa.»

Det var som orden pressades fram, rösten var hes.

Harry såg överraskad upp.

»Och varför, Greta?»

»Jag är glad att få vara ensam här en tid, man är ibland i behov därav, sedan i november, litet senare skall jag resa till Paris.»

»Och jag som fröjdade mig att få rådfråga din

smak om min våning, du skulle ha fått möblera den, Greta.»

Hon smålog. »Du skall rådfråga Jean, han har bättre smak än jag.»

Hon slöt kuvertet, rafsade nervöst ihop adressen och ringde på betjänten. Så steg hon upp, ordnade några småsaker, plockade bort vissna löv och blommor från växterna och satte sig åter.

»Du kommer således i alla fall senare till Paris?»

»Ja visst, jag älskar Paris, jag är ofta där.»

»Och du kommer också hem till mig, för att se huru jag har det?»

»Också det.»

Ett ögonblick lyckades han hålla hennes blick fången, så ryckte hon den lös och försökte otvunget samtala med honom.

»Huru stor lokal vill du ha, Harry?»

»Tre rum högst, helst utan kök, jag tänker äta ute.»

»Det blir väl bäst det, att ej hava hushåll. Har du kamrater i Paris?»

»Ja, två, från Uppsalatiden. För resten känner du den ena, unge Ruse.»

»Den lättsinnige pojken, som pappa aldrig tyckte om! Vad studerar han i Paris? Han roar sig väl bara!»

»Hm, han vill bli läkare som jag. Men han tar det med lugn, rik som han är, anser han sig ej behöva »arbета ihjäl sig», som han säger.»

»Det blir ett dåligt sällskap, Harry.»

Jean hade inträtt och slöt sig till samtalet. Greta blev åter sig själv. Det var som om en tredje persons närvaro återgivit henne ett stöd, som hon alltid saknade då hon var ensam med Harry. Därför hade Jean ingenting märkt under dessa tre veckor.

»Jean, Greta har beslutat att ej komma med oss i morgon.»

Daillie såg bort till sin hustru.

»Så, gör som du vill, barn, men visst skulle litet teater, konserter och sömmerskebesök pigga upp dig.»

»Kanske det, men du vet, huru härlig hösten är här! I november reser jag.»

»Nå, vi måste väl då reda oss utan henne och söka en lämplig våning åt Er, Harry.»

En stund rådde det tystnad. Greta hade tagit fram sitt handarbete, Daillie rökte, och Harry bläddrade i ett album med amatörfotografier.

Där fanns en man som ständigt återkom, än som tennisspelare, än i frack eller till häst, ibland

i sällskap med andra. Vem var han? Greta tycktes ha fotograferat honom speciellt ofta.

Ett stygn av svartsjuka ilade igenom honom. Det var med nyfikenhet han frågade efter hans namn.

»Det är Gretas bästa vän här i Frankrike, den ende man, på vilken jag kunde vara svartsjuk», tillade Daillie skrattande. »Han är också min vän, en man, vars utomordentliga karaktär jag uppskattar högt. Han heter Gaston de Fontenac, är redan närmare 50 år, fast han alls icke ser så ut. Han är senator och medlem av l'Institut de France. Han har nämligen publicerat diverse stora arbeten, där han behandlar lantushållning o. d. — Ni får nog se honom hos oss i jul.»

»Om han till dess återvänder från sin Kalifornieresa», tillade Greta.

Harry såg forskande på henne. Men hon undvek hans blickar och höll ögat envist fäst på sitt handarbete.

Betjänten kom in med te. Det serverades alltid i Gretas salong på ett litet engelskt tebord.

Hon steg upp och började fullgöra sina värdinneplikter.

»Och nu, Harry, skall Ni in i den virvel, som kallas Paris! Det är en frestelsens stad, akta er,

i synnerhet för våra bedårande små parisiskor!» skämtade Jean.

Harry såg bort till Greta. Hon stod med ryggen åt Daillie, och kom just fram till honom med tekoppen. Han såg, huru hon rynkade ögonbrynen vid mannens ord, huru det ryckte i mungiporna. Det var tydligen svårt för henne att vara lugn.

Hans hjärta svällde av jubel. Greta var svart-sjuk!

Hon såg upp, i det hon räckte honom koppen. Nu möttes deras blickar. De möttes och sänkte sig i varandras, djupt och varmt, en stund stodo de orörliga, tills de åter kunde skiljas. Hon återvände till sin plats och intog sitt te under tystnad. Hon var mycket blek. När hon slutat, bad hon om ursäkt, sade sig vara trött och ville vila före middagen.

Där uppe i sitt rum övergav all självbehärskning henne. Hon kastade sig på soffan och begrov ansiktet i dynan. Hon var upprörd till kropp och själ.

Vad allt var förändrat. Vart hade all hennes frid tagit vägen? Den underbara känslan hon hyste för Harry hade slagit över henne som en rovfågel. Hon försökte kämpa, men krafterna

räckte ej till. Hon hade känt ett allt hårdare grepp, lyfts uppåt, av något okänt och mäktigt, hon levde i ett ständigt rus, som gav allt en överklig stämning. Det fanns bara en varelse för henne, en enda, han hade blivit medelpunkten i hennes tankegång, det var på honom hon tänkte, då hon betraktade andra. Hon kände sitt hjärta vidgas av en okänd kraft, så snart han visade sig.

Älskade hon Harry? Var detta verkligen kärlek? Kanske hade hon alltid omedvetet älskat honom och nu, nu hade denna känsla slagit ut i full låga.

Ibland i ögonblick som föregå någon förändring i ens tillvaro, smyger sig det förflutna så mäktigt över sinnet.

Greta återsåg tydligt sin barndom, hon såg sig själv vid 7 års ålder, då modern en dag kom upp till henne i barnkammaren.

I armarna höll hon ett märkvärdigt litet bylte, som skrek av alla krafter.

»Se här, får du en levande docka, Greta! Det är din kusin Harry — du skall hålla mycket av honom, ty han är utan far och mor», hade modern sagt.

Ären gingo; hon hade känt sig som en äldre syster för den lille — sedan en höst fick också

han följa med till Stockholm, för att börja skolan.

Hon var då 13 år och hon hade själv fått föra honom till läraren i de förberedande klasserna. Vad hon hade känt sig stolt, som en ung beskyddande mor. De hade bott på samma inackorderingsställe, ofta hade hon hjälpt honom med läxorna. . .

Och tiden hade gått. Så en vår hade Greta slutat skolan. Hon var aderton år. Hon mindes ännu huru hjärtslitande det varit att se Harry ensam fara till Stockholm följande höst.

Så började den tiden, då hon blev medelpunkten i hemmet, hon fick känna det välde hon utövade på sin omgivning, på far och mor. Och så en vinter fördes hon ut i sällskapslivet. Hon fann dock föga nöje i det. Hon drogs ej särskilt till någon. Bara de fridfulla stunderna i hemmet, de stämningsfulla jul- och nyårsaftnarna älskade hon . . . i synnerhet somrarna . . . ty då fick hon dagligen, stundligen vara med Harry.

Hon mindes, huru hon vid varje termins slut, då han återkom till Hörkagård, fann honom förändrad till sin fördel, förståndigare, mera vaken, mer och mer intresserad av sina studier, och till utseendet manligare, vackrare.

En dag, det stod så tydligt för henne, Greta var 23 år och hade just återvänt från en utländsk resa med sin far, Harry var hemma, då de anlände. Hon hade ej sett honom på två år; sedan dess hade han blivit student. Hon mindes det intryck han gjorde på henne, då hon träffade honom. Det hade slagit henne med förvåning och glädje. Det var en lång, smärt yngling hon såg, med ett elegant, behagligt sätt, stålgrå ögon, med något ironiskt, litet hårt och högdraget i blicken. Men det var i grund och botten samma präktiga gossnatur, som hon så högt älskade, hennes lille Harry . . .

Hade det redan då varit något annat hon hyste för honom — mer än systerlig kärlek?

Omöjligt? Ty, när Jean kom, började en lyckotid, som alls icke stördes varken av Harrys närvaro eller av den vänskap hon hyste för kusinen. Då hade något alldeles nytt bemäktigat sig henne och det var utan den minsta slitning hon tänkt på skilsmässan från Harry. Tanken på honom hade smält ihop med allt det vemod hon kände att lämna far och mor, hemmet, Sverige. Men Jean hade segrat över allt detta, då! Och när hon ung och lycklig hemförts av honom till sitt vackra nya hem i Frankrike, hade minnena små-

ningom bleknat, och hon levde snart helt upp i allt det nya som omgav henne.

Eller hade hon i grund och botten känt annat, omedvetet kvävt det, ej vågat medgiva det, ej ens för sig själv?

Ty hon kunde ju ej älska detta barn, som var sju år yngre än hon och nästan hennes bror?

Greta ryste och slöt ögonen som för en hemsk syn. Kanske var det så ändå. Hon hade haft en dunkel känsla av skam över att något sådant kunde födas inom henne och den känslan hade varit starkare då än den andra. . .

Och nu! Nu! Hon visste det nu! Hon älskade Harry, hon gick i ett ständigt rus och han hade nyss fått läsa det i hennes blick. En lyckokänsla ilade genom hela hennes varelse, nästan förlamande starkt — hon visste också att hennes kärlek var besvarad!

Länge satt Greta fördjupad i tankar. Hon ville vara fullt ärlig inför sig själv, i denna stund.

Så småningom tvang hon sig till lugn och behärskning.

Vad var att göra? Vad ville hon egentligen?

Hon ville återfå sin frid, glömma, vakna upp ur detta rus, som var övergående — det kände hon. Men vad skulle få henne att nyktra till? Ej

enbart hennes vilja, men kanske ensamheten, långt borta från Harrys närhet — men också borta från Jean.

Det måste ske.

Och så återfann hon småningom för stunden ett skenbart lugn, som gav henne mod att sammanträffa med Jean och Harry vid middagen. Ingen av de två fick ana något . . . hon ville segra.

III.

Hösten hade kommit med sin färgrikedom och prakt.

Greta var ensam på Dax. Snart hade en månad förflutit sedan Harrys och Jeans avresa.

Ensamheten hade gjort henne gott. Hon hade återfunnit sig själv och längtade ej efter Harry. . . Bara ibland om kvällarna kunde en underlig känsla gripa henne, det var som en oklar lust att åter få uppleva den där förnimmel-sen av rus. . . — Men dessa ögonblick voro få, och hon lyckades alltid kväva dem. Och om hon ej om nätterna ständigt drömt om Harry, drömmar som hennes fantasi i vaket tillstånd aldrig

kunde frammana, hade hon trott sig vara fullt botad, åter sund till kropp och själ.

Dessa drömmar, de kunde, då hon vaknade från en av dem, jaga blodet genom hennes ådror, de skrämde henne och hon vågade ej somna åter. Men också här segrade hennes vilja, hon var stark, därför att hon ej var i hans närhet.

En räddning ifrån alla dessa tankar fann hon alltid i sitt barns sällskap, i naturen, i alla hemmets göromål.

Skulle allt detta nu taga slut? Hon hade nyss fått mottaga ett brev från Jean, där han enträget bad henne komma till Paris, ty han var tvungen att göra en längre resa till Skottland, och ville därför gärna träffa henne; han hade ej tid att därförinnan återvända till Dax.

Hon var väl tvungen då. . .

Kanske borde hon öppet och ärligt anförtro sig åt Jean. Men hon kunde icke fatta mod därtill. Vad skulle det tjäna till? . . . Harry skulle stanna i Frankrike ett år, kanske mer, hon var tvungen att träffa honom, att se honom på Dax, och under allt detta känna mannens oroliga, misstänksamma blick. Nej aldrig! Det var bättre då att tåga, att vara modig.

Och så beslöt hon att fara.

Det var mycket tidigt, då Greta följande morgon, färdigt resklädd, inträdde i barnkammaren, för att än en gång kyssa Henriette till avsked. Barnet sov lugnt och ljuvt. Hon smekte den knubbiga handen, och lät blicken länge vila på den lilla. Sedan gav hon sköterskan många förmaningar och avlägsnade sig med tungt hjärta.

Det var som om en ond aning plötsligt gripit henne. . . Men bilen var redan där nere och hon skyndade sig.

Kort därpå lämnade Greta sitt hem.

Att hon lämnade ej blott hemmet bakom sig, utan också allt annat som hittills varit hennes lugna hamn, den oskuldsfulla frid hon älskat så högt, det anade hon ej!

Att hon lämnade kvar en del av sig själv, att denna skilsmässa skulle döda allt det som förr varit hennes liv, hade hon kanske en dunkel, mycket dunkel känsla av, men hon kunde ej tydligt utreda vad det var som marterade henne. . .

I Paris voro både Jean och Harry och mötte henne på bangården. Hon var mycket lugn, då

hennes blick mötte kusinens och han fick en smärtsam känsla av att hon kanske åter glidit ifrån honom.

Men i sitt innersta var Greta dock mycket uppörd, något i hans ögon berörde henne underligt... Hon liksom levde upp.

De åkte direkt till hotell Continental, där Jean alltid hade tre rum till sin disposition.

»Vi träffas således i kväll på Opéra Comique. Vi ha nämligen en loge för representationen av Louise», sade Jean, då Harry skulle taga avsked av dem.

»Och i morgon dricka ni te hos mig», tillade Harry, i det han gick.

»Huru har Harry det, Jean?»

»Mycket trevligt, vi hade tur, du vet, unge baron de Gontand gifte sig nyligen. Hans fru, som var en rik änka, hade ett fullständigt hem här i Paris, och så sålde Gontand på min inrådan sin ungarlsvåning åt Harry, med inredning och allt. Det hela är nätt och hemtrevligt.» — »Men Greta, se på mig, barn, du ser kryare ut. Har du ej haft det för ensamt på Dax? Huru mår Henriette? Du skrev så sällan. . .»

Han hade dragit sin hustru intill sig och nu tvang han henne med mildt våld i sitt knä.

»Ja, kanske det, tidigt om morgnarna för jag ut och red, om dagarna var jag med Henriette, om kvällarna fick jag ofta besök av monsieur le Curé och hans syster. . . Jag var för lat att skriva, Jean. Tiden gick så fort.»

»Nå, nu skall du roa dig. Du skall beställa vackra dräkter och hattar, du skall besöka teatrar och konserter, och uppsöka alla våra vänner här, lilla Greta», han kysste hennes mun och ögon, »du behöver förströelse. Jag reser bort på två à tre veckor, vänta på mig här, sedan skola vi återvända till Dax och förbereda vår vanliga »julfest».

Greta kände huru lycklig han var att återse henne, att få kyssa och smeka henne. Han hade låtit duka fram te med en massa läckerheter och frukter, överallt voro rummen smyckade med rosor och hortensior.

Hon kände sig så ovärdig allt detta. Efter teet gick Daillie ut.

»Vila dig efter resan, klockan halv åtta äta vi middag, efteråt gå vi på operan.»

Greta klädde långsamt av sig sin resdräkt, hon ordnade sina saker, och beställde ett bad. Sedan valde hon ut en enkel aftonklädning för kvällen.

Då hon några timmar senare klädde sig i sitt rum, hörde hon Daillies steg i rummet invid.

»Är du utvilad, Greta? Gör du dig vacker?» ropade han bakom den stängda dörren. Han försökte öppna den, men den var reglad.

Vilken underlig idé av henne, aldrig förr hade hon stängt in sig för Jean. . .

Helt skamsen skulle hon just gå och öppna den, då hon hörde hans steg åter avlägsna sig . . . och så brydde hon sig ej mera om det. . .

När hon kort därpå inträdde färdigklädd i salongen, var Daillie redan där.

Han lät blicken beundrande glida över hustruns gestalt, vilken tätt omslöts av en pastellblå sidendräkt. Han sade henne några artiga ord, vilka voro uppriktigt menade.

Hon smålog och kastade en sista blick i spegeln, på sin kjol, sitt ansikte, håret. Så lämnade hon rummet för att ensam i Jeans sällskap intaga middagen. Hon märkte, huru allas blickar vändes mot henne, då de inträdde i matsalen, hon kände den beundran, den åtrå hon väckte, en upptäckt som alltid berörde henne obehagligt, ty av naturen var hon blyg, och avskydde den uppmärksamhet, som kom henne till del.

När måltiden nalkades sitt slut, kom en betjänt fram till Jean med ett telegram.

Greta såg huru han rynkade ögonbrynen vid läsningen därav.

»Ja, jag får väl lov att fara då», sade han, i det han räckte telegrammet till Greta.

Det var från hans affärsfirma i England, de påskyndade Daillies resa för utredandet av en invecklad affär. Redan i morgon måste han fara för att hinna i tid.

Ögonblickligen slog den tanken Greta att hon då var tvungen att ensam besöka Harry . . . Hon bävade för det och försökte övertala Jean att stanna. Men det var en viktig angelägenhet, Jean måste resa.

Tanken därpå pinade henne hela vägen till operan.

Föreställningen hade redan börjat, då de anlände. Harry steg upp vid deras inträde i logen.

Han var klädd med ledig elegans. Hans dräkt var oklanderlig, utan någon överdriven snitt.

Han gick hastigt emot Greta. Deras blickar fångade varandra, innan deras händer möttes. Han kysste den hand hon gav honom.

I den skymning som rådde föreföll hon mycket blek, han såg att hon bar på något som oroade

henne. Och den magnetiska strömmen som alltid uppstod dem emellan, tvang dem i ett tillstånd, där båda eftersträvade varandras tankar.

»Vad är det, Greta? Du har bekymmer!» sade han sakta.

Endast hon kunde höra oron i hans röst.

Hon smålog och nickade jakande, i det hon intog sin plats.

»Jean måste resa redan i morgon, vi blevo alldeles nyss per telegram underrättade därom, det berörde mig oangenämt», förklarade hon, i det hon undvek att se på honom. Hans ansikte ljusnade, ty trots orden kände han instinktligt orsaken till hennes bekymmer. Hon borde avstå från alla kvinnliga omsvep, ty han genomskådade henne. . .

Greta hade en förnimmelse därav, det irriterade henne och hon försökte ägna hela sin uppmärksamhet åt scenen.

Den härliga musiken tog dem snart helt. Det finns något sinnligt berusande i musiken i Louise, som så väl sammansmälte med den stämning, i vilken båda levde.

När akten var slut och belysningen åter tändes, ryckte de till, som vaknade de upp ur en dröm.

Daille steg upp, han hade fått sikte på några bekanta i logen mitt emot och gick dit.

»Då får jag äran att se dig ensam hos mig i morgon», började Harry.

»Ja, om du ej vill bjuda någon annan i stället för Jean.»

»Och vem då?»

»Rüse till exempel.»

Harry skrattade hjärtligt.

»Nej men Greta, du som aldrig sympatiserat med honom. Varför önskar du nu hans sällskap?»

Greta såg skalken i hans blick och hade svårt att själv hålla sig allvarsam. Frågan blev obesvarad. Så började de samtala om alldagliga, likgiltiga saker.

Andra aktens ouverture började, Daille satt fortfarande kvar hos sina vänner, då ridån gick upp.

Greta tyckte att han hela tiden obemärkt försökte observera henne och Harry. Det gjorde henne illa, således hade han ändå märkt något? . . .

Och då hon såg, att Harry närmade sig henne och kände hans blick vila på sig, blev hon plötsligen rädd.

»Harry, var försiktig, Jean ser oavvänt hitåt.» Knappt voro orden uttalade, förrän hon ångrade sig.

En brännande rodnad uppsteg på hennes kinder, vad hade hon gjort, det var ju en bekännelse, ett medgivande att det fanns något emellan dem.

Hon vågade ej se upp. Tystnad rådde. Men om en stund hörde hon honom plötsligt viska, sakta, sakta, »Greta». Tonfallet var obeskrivligt, där fanns jubel, segerfröjd, ömhet, kärlek. . .

Den gjorde Greta, trots de många olika känslor som nu kämpade inom henne, så lycklig, att hon kände sig upprörd i botten av sin själ.

De talade ej mer under hela akten. När den var slut återkom Daillie. Greta såg bort till honom. Hon ville granska uttrycket i hans anletsdrag.

Men han hade sitt vanliga utseende av lugn och vilande kraft, som gav honom en sådan myndighet och ett så säkert uppträdande.

Greta var mycket fåordig under den återstående delen av kvällen. Av hela sitt hjärta längtade hon till hotellet, till ensamheten.

Daillie ville efter föreställningen gå ut och supera, men Greta övertalade honom att återvända direkt till hotellet.

Hon kände sig så trött, besegrad och skyldig. Det var dessa känslor som mest behärskade henne, fastän hon i djupet kände jubel och fröjd, hon var lycklig som aldrig förr. . .

En stund därpå skildes de från Harry och åkte till Continental.

Under hela färden satt Greta i bävan för att Jean skulle fråga henne något. Ännu uppe i sitt rum, bakom slutna dörrar ville denna känsla ej lämna henne.

Jean hade stannat i salongen för att ögna igenom aftontidningarna. Hon klädde långsamt av sig, medan tankarna kommo och gingo.

Hon var så försunken i dem, att hon ej märkte, att dörren öppnades. Jean blev stående på tröskeln och betraktade henne.

Hon stod i en lång nattdräkt, med ryggen åt kaminen och borstade sitt hår. Det elektriska ljuset upplyste henne bakifrån, så att varje linje av hennes kropp framträdde tydligt genom det tunna linnet.

Hennes gestalt var fin och slank, som en ung flickas. — Längre stod Jean så, tills ett knarrande ljud tvang Greta att se upp.

Hon mötte elden i mannens blick. Åter greps hon av en ångest, som så ofta pinat henne de sista tiderna, en fruktan, som hon ej kunde tyda.

Han hade gått fram till henne och fattat henne i sina armar.

»Min hustru, min Greta.»

Lidelsefullt kysste han hennes hals och armar. Han märkte ej huru blek hon blev. Denne vanligen så behärskade man var nästan häftig.

Ett obehag uppsteg inom henne. Hon sade sig att det var löjligt av henne, Jean var ju hennes make, hennes barns far. . .

IV.

Greta vaknade mycket sent följande morgon. Genom de stängda persiennerna kastade solen in sina långa, smala strålar. Dörren till Jeans rum var öppen, men rummet var tomt. Förvånad ropade hon på honom. Intet svar. Hon såg på klockan. Den var snart elva. Och Jeans tåg som skulle avgå redan klockan sju!

Således hade hon ändå somnat in på morgonsidan. Och Jean hade gått, utan att ha velat väcka henne.

På nattduksbordet låg en liten biljett. Den var från Jean. »Du sover så gott, jag vill ej väcka dig, min älskling. Farväl således — sköt om dig, tänk på Henriette och på mig.»

Hon läste om och om igen, »tänk på Henriette och på mig!» . . . Han hade nog en mening med det, det var en varning, ett skydd mot ett okänt hot. —

Greta suckade. Ett ögonblick tänkte hon på att ännu i dag återvända till Dax, att fly — innan det var för sent.

Men frestelsen var för stor . . . hon måste återse Harry, tala med honom, förklara ett och annat. Sedan skulle hon fara, tvinga sig själv till förnuft.

Hon klädde sig, intog sin lunch på rummet och då klockan blev två, vandrade hon åstad.

Det var en kylig dag. Vinden piskade hennes kinder röda. Hon beslöt att gå till fots till rue Vaneau, där Harry bodde. Tuilléierna lågo ännu i sin höstprakt. Hon tog vägen igenom dem.

Massor med eleganta små parisbarn lekte där, medan unga mödrar eller granna »nouns» passade på dem.

Greta skyndade förbi. . . Där funnos små flickor som liknade Henriette. . .

Hon vandrade över pont Solferino — stannade en stund och betraktade den livliga trafiken på Seine, blickade tillbaka på Louvres väldiga fasad, på hela den enastående utsikten, som just nu badade i höstens tunna klara, solmättade luft. Paris! Paris! Du drottning bland städer! Huru

skönt att åter få vandra på dina gator, inandas din berusande luft.

Aldrig hade Greta känt det så mäktigt förr, aldrig hade hon så lätt och glatt ilat framåt till ett mål. . .

Helt uppfriskad till sinnet vek hon in på rue Vaneau. Snart fann hon huset, där Harry bodde.

Det var ett gammalt hus, hon klev uppför trap-porna och stannade framför en dörr i fjärde vån-ingen.

Nu först märkte hon huru hjärtat slog, det kändes som om det skulle sprängas. Hon ringde. Fasta steg hördes och Harry öppnade för henne.

Hon märkte genast, huru blek han var och ehuru han försökte behärska sig, såg hon att han var upprörd.

»Välkommen, Greta», sade han litet hest och kysste hennes hand.

Han försökte fånga hennes blick, men hon såg med flit på allt omkring sig utom på honom.

De befunno sig i en halvrund liten hall, mitt emot funnos två dörrar. Den till vänster var öppen och ett hemtrevligt hörn av hans arbetsrum syntes.

»Stig in, Greta!»

Han hade smugit sin arm under hennes och milt drog han henne med sig in i våningen.

Arbetsrummet var avlångt med oregelbundna hörn, där mjuka bekväma soffor och länstolar voro ordnade i grupper. I en vrå mitt emot fönstret fanns en turkisk divan, framför den ett litet rök-bord. — Skrivbordet stod invid fönstret, för övrigt voro väggarna fulla av bokhyllor, mellan vilka dyrbara orientaliska mattor och draperier hängde. Det hela gjorde ett varmt intryck.

»Du kan gratuleras, Harry, det är ett fynd.»

»Men kom hit till fönstret, Greta, här får du se det vackraste.»

Han hade öppnat det på vid gavel. Ett hav av grönska utbredde sig nedanför. Det var österri-kiska ambassadens park och trädgård. Längre bort skymtade vita pelare och ett svart skiffer-tak, ambassadens palats.

»Inga grannar, bara grönska och blommor, och det i själva Paris.»

Greta var överväldigad.

»Det kan vara helt intressant ibland att härifrån få åse de stora fester, som ambassaden ger. Vackra, varma kvällar bruka gästerna spatsera här nere, det viskas, det flirtas, par om par smyga omkring på gångarna.»

Greta böjde sig framåt för att bättre se. Bruna och gula höstfärger syntes överallt i den avtagande grönskan. Omkring Harrys fönster slingrade sig en yvig, rodnande vildvinsranka, som slutligen förenades med andra, vilka helt dolde husets vägg.

Så visade Harry de andra rummen. Sängkammaren var i grått med terracottadraperier och mattor; sedan följde ett litet kök och där invid matsalen av mörk ek.

Där hade Harry dukat upp ett förtjusande tebord. Bland violettes de Parmes syntes »éclairs» »tartes» och andra parisiska underverk.

Sedan den första stelheten förgått, hade en harmonisk stämning inträtt. De pratade och skrattade som två barn, vilka plötsligen lämnats fria och ensamma en lovdag.

Greta åt av hjärtans lust. Hon var rosig och yr. Hon kände ej igen sig själv, det var som om något hittills alldeles okänt smugit sig över henne . . . Hon var medveten om den stora makt hon i detta ögonblick utövade på Harry, tillika omgavs hon av ett ljuvt och farligt rus, som stimulerade henne.

Hon hade en stark förnimmelse av den längtande hyste till varandra, hon kände hans åtrå . . .

Efter teet bjöd Harry på Tokajer.

»Är det säkert Tokajer, Harry, ingen troll-dryck?» skämtade hon.

»Alldeles säkert, men vore det annat, så skulle det vara en kärleksdryck.»

Hon förvånades över att ej känna sig förundrad av hans ord, tvärtom, hon uthärdade hans blick.

Dock kände hon en dov förebråelse. Hon uppmuntrade ju honom formligen. Varför? Hon lekte med honom och med sig själv.

Men hon fortsatte blott att prata och skämta. Hon var farligt skön i detta ögonblick.

Harry såg och såg på henne, aldrig hade hon förr varit sådan gentemot honom, han var mer förälskad än någonsin, hon gjorde honom galen.

Så småningom blev stämningen nästan outhärdlig. Samtalet tystnade av. — Greta kände sig plågad av Harrys brännheta blick, hon själv var så underlig till mods, skämtet, vinet . . .

Hon steg plötsligt upp, gick till arbetsrummet och fram till det öppna fönstret för att svalka sig.

Harry hade följt efter henne.

Lutad mot balkongräcket försökte Greta samla sina tankar, tvinga sig till behärskning. Hans hand sökte hennes. Hon erfor liksom en elektrisk stöt vid denna beröring. De kände båda be-

hov av att vidröra varandra, att närma sig varandra.

Och plötsligt fattade han henne i sina armar. Hon kände hans andedräkt, kände huru han häftigt tryckte henne intill sig — det svindlade för henne, en underbar förlamande känsla grep henne, hon låg fullkomligt viljelös i hans armar, under det han gång på gång kysste henne lidelsefullt.

Ej ett ord yttrades emellan dem. Längre höll han henne tätt slutet intill sig. Huvudet hade hon lutat mot hans axel. Dessa ögonblick blevo intensivt liv för dem båda, de voro rädda att med ord störa denna stund av lycka, som helt uppfyllde dem.

Han såg på henne. Hon var mycket blek. Harry mindes ett annat tillfälle, då hon lika viljelös och avväpnad stått inför honom, då den gången på Hörkagård i biblioteket.

Men då hade hon lyckats återfå herraväldet över sig själv, då däremot nu . . .

Något starkt och gott bemäktigade sig honom. Nej, han skulle icke begagna sig av hennes svaghet, av hennes tillfälliga kärleksyrsel — blott av egen fri vilja skulle hon en gång giva sig åt honom, det ville han!

Han förde henne till soffan och sjönk ned för hennes fötter, med huvudet i hennes famn. Han fattade hennes händer och smekte dem.

»Min Greta, nu har det stora ögonblicket äntligen kommit, då vi båda funnit varandra. Jag har alltid, alltid älskat dig, Greta, redan som skolpojke . . . Du får ej ängslas, — var ej rädd, Greta, du är ju mitt ideal, det vackraste, det renaste, som min dröm kunnat alstra. Av egen fri vilja, Greta, vill jag äga dig — icke nu. Du är ej dig själv i denna stund, du skulle hata mig i morgon, nej — tala ej, låt mig blott se på dig.»

Hon lät sina händer skälvande treva över hans huvud om och om igen. Hennes ögon voro fulla av tårar.

Om en stund steg Harry upp, han strök tillbaka håret från sin fuktiga panna och långsamt vände han sig bort. Frestelsen blev honom övermäktig. Han kunde ej längre uthärda anblicken av henne, där hon halvlåg så hjälplös och ljuv.

Då reste Greta sig och hon kom emot honom, mjukt lindade hon armarna om hans hals, hon strök sin kind emot hans.

»Tack, Harry, vad du väl förstod mig nyss . . . men om jag aldrig kommer till dig, såsom du tänkt dig det?»

»Jag vet att du skall göra det, Greta.»

Det var något hypnotiskt befallande i hans röst. Ja, i detta ögonblick hade hon en bestämd känsla av att så skulle ske.

Omedvetet hade de vandrat ut i hallen. Han hjälpte henne på med ytterplaggen, och så gick hon, utan att ett enda ord mera växlades emellan dem.

Så skulle det vara, ensam måste hon utkämpa sin strid, för att sedan segra eller falla.

V.

Men det blev ingen kamp, Greta segrade ej, hon föll icke heller. Tiden gled och de sammanträffade nästan varje dag. När de åter sågo varandra, hade båda instinktivt undvikit att beröra det, som helt uppfyllde dem. Det var som om de voro rädda att med ord förstöra och grumla detta minne. Han kände Greta, förstod att hon gick helt upp i det som passerat. Han visste huru lätt och ofrivilligt han kunde såra henne i hennes mest ömtåliga känslor. Hans hjärna blev tvärtom klarare, hans självbehärskning växte — ty det gällde att ej skrämma bort henne, det gällde att kvarhålla det han vunnit, hennes kärlek och förtroende.

Hon var honom så innerligt tacksam därför, ty det verkliga tillståndet i hennes hjärta hade småningom uppenbarat sig för henne, hon älskade Harry, hon behövde honom, hans närvaro, hans ömhet och kärlek — men förhållandena gjorde, att hon ej helt kunde och ville vara hans — något inom henne, starkare än allt annat, förbjöd henne det — hon var i alla fall en annans hustru . . .

Båda hade vaknat till klart medvetande där-om och ingendera häntydde på denna kris. De voro lyckliga i varandras närvaro, — det var en tyst överenskommelse — brottsliga, skyldiga, men dock icke dåliga.

De gjorde dagliga utflykter till Paris' omgivningar, till Versailles, Fontainebleau, Chantilly, St Cloud, Suresnes o. s. v. De voro förtjusande dessa små resor, med Harry, ensamma i höstens förgyllda landskap.

Så en dag, det var mot slutet av tredje veckan sedan Jeans avresa, kom Harry som vanligt upp till hotellet för att avhämta henne. De hade beslutat fara med en av Seine-ångsluparna till Meudon.

Hon stod och talade med portiern, när Harry inträdde i hallen. »Har jag ingen post i dag?» hörde han henne fråga.

Han kände en skälvnig i hjärtat . . . något från Jean!

Nu kom Greta emot honom med ett telegram i handen. Det var ännu oöppnat. Harry förstod att hon bävade för att göra det.

Så med ett häftigt ryck bröt hon det. »Kommer i kväll med expressen, möt mig. Din Jean.»

Hon hade läst det högt. Deras ögon möttes ett ögonblick, så vände han sig bort.

»Skola vi gå nu, Harry? Det blir väl vår sista utflykt.»

Ett litet vemodigt leende smög sig kring hennes läppar. Harry svarade ej. Han lade sin arm under hennes och förde henne med sig ut på gatan i människovimlet.

Länge vandrade de så tysta. De förbipasserande sågo på dem, några vände leende om sig. Det var ett vackert par, dessa två, och det sade även en liten parisgatpojke helt högt, i det han sprang förbi dem.

De måste småle. Greta märkte att Harrys ansikte ljusnade, han återvann jämvikt och lugn.

Denna dag, den sista, blev den bästa. De intogo lunch på en enkel restaurang vid Seine-stranden. Dagen var strålande klar och ovanligt mild för säsongen. Tätt nedanför dem flöt Seine smuts-

gul och lerig, — små holmar bevuxna med popplar prydde den åt vänster, åt höger böjde den sig skarpt och försvann i en obestämd dimma av rök och damm. Det var ridån, bakom vilken Paris gömde sig. På andra sidan syntes små vitrappade villor med röda tak, varje hus hade sin lilla trädgård, sina höns, sitt eget badhus.

»Vad vi ändå äro bortskämda med våra klara insjövatten, med vår skärgård», sade Greta tankfullt.

»Ja, detta grumliga, tjocka vatten är inte lockande för ett bad . . . Man måste fara ut till havet för att i detta land få sig en ordentlig uppfriskande somnardopp. Saknar du ej detta, Greta, du, som t. o. m. ibland fann Hörkagård instängt?»

»Nej, jag har trivts bra här . . . ingenting har plågat mig . . . »

En lätt rodnad uppsteg på hennes kinder. Skulle det fortfarande förbliva så?

Han anade hennes tysta fråga, han märkte hennes förvirring.

»Men se, detta är något vi däremot aldrig få skåda i så riklig mängd där hemma.»

Han sade det för att leda hennes tankegång på annat, och började ivrigt söka efter en mogen per-

sika bland de många frukter, som i en stor korg stodo på bordet.

Hon lät dem sig väl smaka. Leende högg hon friska tag med sina vita tänder i saftiga päron, persikor och aprikoser.

När lunchen närmade sig sitt slut, frågade Harry plötsligt:

»Greta, huru tänker du förhålla dig gent emot Jean?» Han såg skarpt på henne.

Hon spratt till, men lugnt och allvarligt besvarade hon hans blick.

»Efter du frågar mig, Harry, så vill jag fullt ärligt svara därpå. Jag tänker berätta honom allt — jag vill bekänna allt för min man, han skall få döma mig. Om han blir förstående och mild, skall jag be honom rädda mig — föra mig bort från dig, långt bort till andra omgivningar, andra länder, hjälpa mig till glömska . . . ty Harry, det är så underligt, du måste få höra det, när du ej är i min närhet, när jag känner mig skild från dig blir jag åter mig själv, jag liksom nyktrar till . . .»

Åh, dessa ord från hennes läppar, ja han visste att det hon sade var alltför sant, hans inflytande sträckte sig ej längre! Hon skulle tala om allt för Jean! . . .

»Greta! Du kan ej mena allvar med vad du säger nu . . . skulle du kunna skiljas från mig?»

Hon nickade långsamt, i det hon modigt lät blicken vila i hans.

»För Henriettes skull och också för Jeans . . . och så, det finns något inom mig, som tvingar mig därtill, det rätta, det goda, ser du, allt det, som far och mor lärde oss, Harry.»

Ja, han förstod henne nog, och ändå . . .

»Men om Jean vredgas, om han i svartsjuk vrede stöter dig bort?»

Greta gömde ansiktet i händerna och ryste lätt.

»Det får ej ske! Han måste förstå mig.»

»Men svara mig, Greta, om han icke skulle göra det.»

Hon förstod att det var ett outtalat hopp, som helt uppfyllde honom.

»Pina mig ej, Harry! Du vet ju huru svårt det blir för mig i alla händelser.»

Hon såg så hjälplös och olycklig ut. Plötsligen tyckte han outsägligt synd om henne — och allt detta var hans fel! Han fattade hennes hand och tryckte den varmt.

»Nå ja, glöm ej att jag trots allt, Greta, är din vän, din vän, förstår du mig? — Men säg mig nu

uppriktigt, vill du att jag skall resa bort — jag tror jag vore i stånd till att göra denna uppoffring Greta, om du fordrar det, om du därigenom kan förtiga allt för Jean?»

Hon svarade ej strax. Hennes hand vilade i hans, han kände huru kall den var . . .

»Nej, stanna — vi få ej fly från detta, Jean måste få veta sanningen, annars skulle allt rivas upp på nytt varje gång vi skulle sammanträffa, du och jag, och dessa provningar skulle vi ej kunna undgå och kanske ej heller bestå . . .»

Harry svarade ej. Han kände nog huru rätt hon i grund och botten hade, allt det hon sade var nog sant, men . . . hade hon en aning om allt det han led? Han längtade så innerligt efter henne, han skulle hava givit bort sitt halva liv, för att få ensam helt äga henne. Och nu, detta sista, hennes beslut att tala med Jean . . .

Tanken att förlora henne var outhärdlig. Detta blev honom övermäktigt. Han steg upp. Greta såg på honom. Hans ögon voro onaturligt stora, pupillerna mörka och vidgade.

Milt tog hon hans arm.

»Kom, Harry, låt oss gå. Vi skola njuta i fulla drag av denna vackra höstdag, låt inga mörka tankar förstöra den för oss.»

— — —

Tyst vandrade de uppför den breda alléen, som leder upp till observatoriet i Meudon. Morgonen var klar och genomskinlig med en sol, som smekte den frusna marken, de kala träden, som knappt rördes av en sakta bris.

Smidig och lätt gick hon bredvid honom. Han hade smugit sin arm under hennes och allt emellanåt lät han blicken vila på hennes rosiga kinder, på det ljusa håret, som skymtade fram under en liten vit skinnmössa.

Han kände den harmoniska, gungande rörelsen av hennes gång, ibland snuddade hon tätt intill honom, då kunde han förnimma en skälvning i hennes arm. En gång hade han besvarat denna skälvning med att hårt trycka hennes hand och då hade Greta blickat upp, hennes ögon glänste och hon hade smålett så underligt emot honom.

— — —

Dagen gled. De hade vandrat i skog och mark, sprungit som barn efter varandra över gulnade ängar, klivit uppför höjderna kring Meudon.

De hade velat att det grå och dystra skulle försvinna ur deras tankevärld, de ville behålla det vackraste inom det för framtida kommande stunder, ty de visste att de återvände till en verklig-

het, där intet fanns av allt det de drömt och längtat efter . . . men intet skulle mera dallra inom dem, intet skulle uppröras, det skulle vara slut, det måste vara slut.

Ännu hade de en timme kvar, så skulle de vandra ned till den lilla stationen och återvända till Paris.

I väster sjönk solen i ett rosenskimmer och höstskymningen omslöt långsamt landskapet.

Tysta sutto de på en stenbänk invid balustraden, på den stora terrassen nedanför observatoriet.

De sutto hand i hand med blickar och tankar långt borta . . .

Tusentals små ljus tändes här och där, man kunde tydligt förnimma ett dovt buller i tystnaden och lugnet runt omkring, det var storstadens ljus och pulserande liv som nådde dem.

Ett outsägligt vemod smög sig över dem, i Gretas ögon glimmade tårar. Han kysste hennes hand, han smekte dem och omärkligt drog han henne intill sig. Hon lät huvudet sjunka mot hans axel och lät sig helt gripas av stundens ljuvhet.

Kvällen bröt in, natten föll på. En gäll vissling hördes — tåget från Suresne skulle snart vara i Meudon!

Hon ville stiga upp. Han höll henne ett ögonblick kvar. Med en häftighet, som nästan skrämde henne, fattade han hennes huvud i sina händer och kysste hennes mun, varmt, innerligt.

— »Greta du, var stark, gör som du vill, men om han vredgas, Greta, om han genast stöter dig bort, tigg ej mera då om räddning, Greta, var stark i din kärlek — kom då till mig — lova mig det.»

Han viskade hest fram orden, han bad, han bevekste.

»Det är ju mitt liv jag tigger dig om, Greta!»

Hans liv! Det svindlade för henne . . . Om han doge . . . ja om! . . . det vore kanske det lyckligaste!

Men en förfärlig smärta grep henne, marterade henne in i själen. Hans liv var hennes, hennes liv var hans, o, i detta ögonblick kändes det så mäktigt.

Hon smög sig tätt, tätt intill honom, hon kysste honom . . .

»Ja Harry, om han ej vill förstå, då, då måste jag ju komma — —»

I denna stund önskade hon nästan att så skulle ske.

»Greta!» Det var ett triumfskri. Han lyfte henne upp i sina armar, och trots hennes motstånd bar

han henne så ett stycke fram på vägen, som ledde ned till stationen.

— — —

En skarp, gäll vissling. Det liksom skar igenom dem, som en vass kniv — så tycktes perongen avlägsna sig . . . där uppe, ovanom dem stod bänken kvar, tom — — ännu dallrade luften där omkring av kärleksord . . .

Drömmen var borta.

Snart glida de åter in i ljushavet, Paris närmar sig i ett eldsken, verkligheten griper dem skoningslöst och tvingar dem att nyktra till.

VI.

Men Jean förstod henne ej. Bekännelsen var gjord. Blek och upprörd såg Greta bort till sin man.

Hon hade märkt huru all kraft försvunnit från honom. Hans ansikte hade förlorat sitt vanliga ironiska uttryck, det var allvarligt, där lästes en förfärlig smärta.

Länge rådde tystnad i den lilla hotellsalongen. Det elektriska ljuset föll skarpt på dem, det blottrade obarmhärtigt hennes förstörda drag och hans av ångest vanställda utseende. Kronans kristaller glittrade, det lyste alltför skarpt . . .

Greta tände en bordslampa och släckte takbelysningen.

Hon väntade i ångest på hans svar, hon hade ju bekänt, frågat, bönfallit om hjälp! Men där satt han alldeles tyst och stirrade blott framför sig.

Då gick hon långsamt fram till honom. Hon fattade hans hand, den var kall som is, hon började åter tala, sakta, bevekande, tätt lutad emot honom, men allt djupare kröktes Jeans huvud, och hon märkte huru en frossbrytning skakade honom. Han var sig så olik, att hon upprördes in i själen.

»Jean, du måste rycka upp dig. Du gör mig alldeles förtvivlad! Jean, har jag gjort dig så ont, att du ej ens mera vill tilltala mig, borde jag ändå hava förtegat allt, säg? Svara, svara, skymfa mig, låt din vrede brusa över mig, men tala, ej denna tystnad!»

Hon hade fallit på knä framför honom. Men Jean satt fortfarande orörlig, ibland rördes hans blick och föll på henne, kall, intetsägande, liksom skådade han ned i en avgrund. Han kunde icke fatta . . .

Greta blev allt mera modlös. Hon fann inga ord mera. En iskyla spred sig över henne. Om och om igen tryckte hon hans hand, hon försökte ingiva honom litet liv — en smula av den energi, som för var minut övergav henne själv.

Men ingenting återspeglades i hans anlete, det var gjutet i sten.

Och då var hennes behärskning slut, en förfärlig känsla av ensamhet grep henne, hon brast i gråt.

Då vaknade Jean plötsligt upp.

»Gråt ickel!» sade han sakta. Så vände han sig till henne, och såg henne rakt i ögonen. Det var en järnhård, skoningslös blick, som mötte hennes.

»Greta, jag kan icke hjälpa dig! Det är övermänskligt att fordra det. Efter all den lycka jag haft med dig, genom dig, efter att hava ägt dig helt, väckt dina känslor till liv, nej, Greta, jag har ej styrka att spela en biktfaders roll, se dig alla dagar kämpa och slitas mellan plikt och kärlek, kärlek till en annan man, som åtrår dig — och själv skörda smulorna av din barmhärtighet. Nej, antingen skall du glömma Harry, helt utplåna honom från din tanke och omgivning, och förbliva, som intill denna dag, min hustru, eller, om det blir dig omöjligt, måste du lämna mig och Henriette — i så fall skall jag ej hindra dig att gå till Harry. — Välj själv!»

VII.

Hon förblev hans hustru.

— — —

Veckor förgingo, månader. Greta hade återfått lugn och sinnesjämvikt. Jean hade lyckats tämja henne helt och hon överraskade sig ibland med att längta efter honom. Tankarna voro ofta hos Harry, men efter den svåra prøvotiden, då hon med all sin vilja och kraft försökte göra det rätta, hade inträtt en oerhörd längtan efter frid, hon erfor nästan en skräck inför allt det lidande, tanken och minnet av Harry åstadkom, och så småningom hade hon lyckats härda sig själv. Det var Jeans verk. Denna kraftens man hade ej kun-

nat vara hennes »vän», men blott hennes make, med all sin rätt och överlägsenhet hade han behandlat henne så. Han hade varit mild och god, men tillika fast och bestämd.

Efter den första, förfärliga smärta, som hennes bekännelse åstadkom, hade en annan känsla uppstått. Den sårade egenkärlekens. Hans järnvilja skulle få bukt med henne och med Harry. Han ville segra här, som i allt annat. Och nu hade sex månader förgått, Jean hade kommit över det och fått Greta att se saken som han: Det hade varit ett flyktigt rus, något barnsligt överilat som aldrig mera skulle återkomma . . . Han hade t. o. m. ibland, utan att yttra ett ord, bara genom sitt sätt, fått henne att skämmas över denna episod.

Hon kände instinktivt att Jean tyckte att hon handlat som en skolflicka . . .

I dag satt hon ensam i sitt rum. Det var redan sent, och ännu hade Jean ej återkommit från sin färd till T. Hon var nervös och i inbillningen såg hon redan en automobilolycka.

Då han på morgonen tagit avsked av henne, hade han lovat komma hem till middagen . . .

Den var för länge sedan förbi. Hon lyssnade spánt till varje ljud. Varför kom han ej!

Slutligen höll hon ej mera ut. Hon tog en kappa på sig och vandrade ned längs huvudalléen. — Men allt var tyst — en hund skällde på avstånd, — intet hördes som kunnat vara en bils annalkande.

En ångest grep henne. Nej, hon kunde ej utvärda att vänta längre, hon måste fly denna sinnesstämning, som blev olidlig.

Hon vände helt om och började hastigt gå åt motsatta hållet, längs flodstranden. Hon vandrade långt bort, kanske skulle Jean under tiden komma hem . . .

Allt hastigare och hastigare gick hon, hon märkte ej att tiden gled, att skymningen föll allt tätare på.

Ännu vågade hon ej återvända, ty om Jean ej var återkommen, måste hon giva sig till tåls där hemma, i ensamheten, — det var fridfullare att vandra här i naturen, att ej veta om han var hemma eller ej . . .

En fuktig dimma uppsteg ur floden. Greta ryste till, men hon märkte ej att daggen föll starkt och att hennes kläder började bliva våta.

Om en stund kände hon sig trött och satte sig på en sten. Hon beslöt att vända om, tillbaka hem. En kyla spred sig omkring henne och hon började frysa ordentligt.

Så ansträngde hon sig till det yttersta och vandrade hemåt, men hon var stel i alla lemmar och kände sig illa till mods.

En bil stod utanför porten. Jean var hemma! Hon erfor en härlig känsla av lugn och trygghet — och förvånades plötsligt över den förfärliga oro hon nyss genomlevat. Skulle hon våga berätta det för Jean? Knappast! Han skulle ej förstå henne.

I detsamma kom han emot henne i trappan.

»Kära barn, vad jag sökt dig, hur är du ute så sent! — Men Greta, du är sjuk, och bevare oss väl, våt inpå bara kroppen!»

I den starka belysningen framträdde hennes drag bleka och förstörda. Hon skakade av frossbrytningar och kunde ej få fram ett ord. Blott hennes ögon logo, stora och glänsande emot honom.

Han tog henne i sina armar och bar henne upp till sitt rum. Där fick han henne med tillhjälp av kammarjungfrun i säng. Han beställde en het grogg, och gjorde allt för att få henne varm igen. — Men långt inpå natten låg hon i frossbrytningar, tills hon på morgonsidan föll i en tung dvala.

Jean vek ej på hela natten från hennes sida. Han såg huru febern steg och steg, och då morgo-

nen bröt in, klar och strålande, var han beredd på det värsta.

Doktorn, som vid daggryningen hade blivit efterskickad från T., kom vid 7-tiden.

Han konstaterade en häftig lunginflammation och ordinerade den mest omsorgsfulla vård. Två sjuksköterskor skulle bliva nödvändiga, själv skulle han infinna sig 2 à 3 gånger dagligen. Det ordnades, bestämdes och inom några timmar hade Greta all den vård som modern läkarkonst kan giva.

Nu följde hemska dagar. Dygnet om yrade Greta. Först var det om händelserna ifrån deras liv på Dax, om Henriette, om Jean — men en natt började hon i sina feberfantasier tala om Harry.

Jean var då inne hos henne. Sjuksköterskans närvaro tvingade honom till behärskning, — men han trodde att han skulle stöna högt av smärta, så pinsamt berördes han därav.

Hon talade lågt och längtansfullt om honom. Plötsligt vidgades hennes feberglänsande blick, hon såg rakt framför sig.

»Harry, älskade, tack att du kom! Nu äntligen har jag dig, här . . . om du visste vad jag längtat, längtat efter dig.»

Hon hade satt sig upp i sängen. Förklarad och i extas talade hon till sin febersyn.

Med mildt våld försökte sköterskan lägga henne åter ned på kudden.

»Nej, nej, låt mig se dig, tala med dig. Harry, älskade, jag är så lycklig nu . . .»

Hon reste sig åter, med all sin styrka gjorde hon motstånd . . . så greps hon av ett svårt hostanfall och utmattad sjönk hon ned. Snart föll hon i en orolig sömn.

Det upprepades flera dagar. Ibland såg hon honom, och talade kärleksord med sin älskade, ibland skrek hon hans namn, tiggde och bad honom komma till sig.

Det blev allt svårare och svårare för Jean att se och höra detta lugnt och oberört. Han kunde stänga in sig i sitt rum, i timmar hörde man honom då vandra av och an där inne.

En dag blev doktorn vittne till Gretas feberfantasier. Han såg bort till Jean, som med sammanbitna tänder stod ett stycke därifrån och åsåg sin hustrus kamp. Ett obeskrivligt uttryck av lidande och smärta lästes i hans blick.

Plötsligt blev Greta alldeles oregerlig. Hon skulle med våld ur sängen, för att gå emot Harry, då rusade Jean till henne och hindrade henne att

fullfölja sin avsikt. Man såg huru ådrorna svällde på hans panna, och han höll hårt om henne.

Det blev en kort strid. Så såg Greta upp och ett ångestskri banade sig fram ur hennes strupe, då hon såg och kände igen Jean:

»Hindra mig ej denna gång, Jean, att gå till Harry, jag lider så.»

Men också nu togo krafterna slut, hon föll hjälplös i hans armar.

Doktorn förstod att här hade utspelats ett drama och att det ännu skulle fordras mycket av Jean.

Han gick fram till honom och fattade hans arm.

»Kom in till Er, jag måste tala några ord med Er, herr Daillie.»

Jean följde honom, han var blek och hans hand darrade, då han öppnade dörren till sitt rum.

»Jag vill tala till Er, som till en vän, och i detta ögonblick vill jag vara det för Er. — Säg mig uppriktigt, kan Ni giva mig några upplysningar — jag vill ej dölja för Er, att i många dylika feberanfall kunna feberfantasierna, om de kunna bliva verklighet, åstadkomma en stor bättring i en patients tillstånd — jag förstår nog att vi här stå inför en kärlekshistoria, som förbittrat Ert liv och troligen två andra också, jag vill ej plåga

Eder med onödiga frågor — men det finnes kanske, herr Daillie, ett sätt att rädda Er hustru . . .»

»Ni vet ej vad Ni fordrar av mig, doktor . . . jag trodde att hon var botad, att hon hade glömt honom . . . Och nu!» Han gick av och an i rummet som ett fångat djur.

Plötsligt stannade han framför doktorn.

»Således råder Ni mig att telegrafera efter hennes fosterbror; tror Ni att hans närvaro kan göra henne gott?» Jean var åter herre över sig själv.

»Ja, jag tror det. Dessa förfärliga feberanfall utmatta henne helt — en älskad persons närvaro kan lugna och tillfredsställa hennes sjukliga längtan. Man ser ju att nervsystemet länge redan varit förstört.»

»Och om jag ej kan göra denna uppoffring, vad skall då ske?»

»Jag fruktar en komplikation, kanske hjärnhinneinflammation, och därmed döden.»

Jean hade ryckt till. Fasa lästes i blicken.

»Nå väl, allt måste göras! Jag skall genast telegrafera. — Tack för Eder uppriktighet . . .»

VIII.

Jean vandrade oroligt av och an i biblioteket. Han såg ofta på klockan, om några minuter skulle Harry vara här.

Han hade fruktat denna stund. Men nu kände han sig underbart lugn och i detta ögonblick hyste han icke något hat eller svartsjuka.

Han gick fram till fönstret. Där borta syntes bilen, nu svängde den in i alléen. Det gick fort . . . nu stannade den där nere . . . snart skulle Harry stå framför honom . . .

Han hörde huru stegen kommo allt närmare och närmare. Dörren öppnades och Harry trädde in.

En sällsam känsla grep Jean. Det var som om han för första gången såg Harry. Nyfiket betraktade han honom . . . Detta var således den man, som hans Greta älskade . . .

De båda männen stodo en stund och sågo på varandra, Harry var mycket blek.

Slutligen gick Jean fram till honom och räckte honom handen.

»Vad är det, Jean? Ert telegram var så kort, Greta är mycket sjuk?»

Harrys röst darrade.

»Jag tror att hon är mycket sjuk . . . hon yrar hela tiden och doktorn fruktar hjärnhinneinflammation. — Harry, hon yrar bara om Er, endast Ni kan kanske rädda henne!» Jean sade det sista mycket sakta, det var liksom svårt för honom att uttala det.

Harry hade ryckt till vid hans ord.

»Endast jag kan rädda henne! Och ni, Jean, har låtit kalla mig?»

»Ja, jag gjorde det. Vi älska henne båda . . . men kanske min kärlek är djupare än Er, ty jag kunde göra denna uppoffring! Dock, av oss båda är det bara Ni, som nu kan rädda henne. Ja, Harry, rädda henne, jag vill att allt skall göras för hennes liv!»

Harry hade fattat hans hand. Förvåning och beundran lästes i hans blick. I sanning, denne man var övermänsklig! Jean gissade sig till hans tanke. Han besvarade Harrys handtryckning.

»Jag älskar henne så högt, att ingenting är för dyrköpt för hennes räddning. Ni kan som läkare göra mycket — och ännu mera genom att förverkliga hennes drömbild! Gå nu till henne, var läkare och vän!»

Harry var så upprörd att han knappast kunde tala. Hans ögon lyste fuktiga, det fanns en varm glans i dem.

»Jean, vilken man Ni är! Jag är gränslöst ovärdig det Ni anförtror mig . . . men kärleken förlåter mycket, heter det, den förstår allt, och kan allt! Ni säger att jag kan rädda henne . . . Ja, kanske har Ni rätt, men, i så fall blir det nog Er stora, osjälviska kärlek, som åstadkommit detta underverk.»

Han gick. Jean blev ensam kvar. Ensam förblev han dag efter dag, timme efter timme. Ofta gick han till sin lilla dotter, men kunde ej förmå sig att gå upp till Greta, att stilla åse den glädje, som Harrys närvaro utövade på henne, att vara vittne till den ömma vård han omgav henne med . . . det var redan tillräckligt svårt att höra sjuksköterskorna tala om det.

Blott då Harry vilade, då sköterskorna ej voro närvarande, då gick han upp till sin hustru, och vakade långt in på nätterna hos henne. Stillheten runt omkring, mörkret, allt passade till den dystra stämning han levde i. Han visste att hon kämpade mellan liv och död, kanske hade hon blott några dagar kvar att leva . . . han borde njuta varje ögonblick av hennes återstående livslåga, men han kunde det ej, han kunde ej stanna i sjukrummets närhet, då Harry var där.

Och så förflöto några dagar i ångest och oro.

En natt satt han åter hos henne. Hon låg alldeles stilla med ögonen slutna. Feberanfallen hade blivit mera sällsynta och sedan några dagar hade en dåsig matthet infunnit sig, som doktorn och Harry ej alls tyckte om.

Jean satt alldeles stilla invid sjukbädden. Plötsligt såg han, att Greta betraktade honom under sina halvslutna ögonlock. För första gången sedan hennes sjukdom såg han åter hennes vackra blick, förståndet och medvetandet lyste i dem.

Hon trevade efter hans hand, som låg på täcket bredvid hennes.

»Jean, är det sant att Harry är här, eller är det i yrseln jag sett honom?»

Hon viskade fram orden sakta och svagt i det hon låg alldeles stilla och betraktade sin man oavvänt.

Jean erfor en oerhörd glädje. Greta var redig, hade känt igen honom! Således var det en stor förbättring!

»Lilla Greta, det är sant, Harry är här.»

Han hade lutat huvudet i hennes hand. Långsamt smekte han den.

»Det är sant! Tack Jean, det gör mig så glad.»

Åter hade hon slutit ögonen. Omkring hennes läppar låg ett lyckligt leende.

Kort därpå inträdde Harry. Jean satt fortfarande med huvudet lutat i Gretas hand, han märkte ej att Harry närmade sig.

Men Greta öppnade åter sina ögon och fäste dem på Harry, stora och vidgade. Deras blickar möttes, länge och varmt sågo de på varandra. Hon försökte ej dölja sin själs fröjd, som med en förklarad glans lyste i ögonen; hon var ännu för svag för att orka reflektera över det orätta däri, hon gav sig helt åt stundens underbara lycka.

Harry stod som fastvuxen bakom Jean. Han var förfärligt blek och upprörd. Det hade varit en sådan spänning alla dessa dagar, han hade fruktat det värsta, han hade lidit omänskligt.

Och nu låg hon där, så lycklig, så lugn . . . det fanns ingen feberrodnad på kinderna, och blickens febrila glans var borta, i stället lästes där samma kärleksglöd, som förr en gång, då hon betraktat honom fri från allt tvång och ånger! . . .

Han nickade långsamt åt henne och sände henne en slängkyss. Gärna skulle han ha rusat fram till henne, glömsk av Jeans närvaro, men försiktighet fordrades, hon var ännu en så bräcklig, liten sak . . .

Nu såg Jean upp. Han uppfattade genast deras blickar. En häftig rodnad uppsteg på hans kinder. För första gången stannade han i sjukrummet med Harry. Han lämnade dem icke på hela natten, ej ens efter sjuksköterskans ankomst, ej efter det Greta lugnt insomnat, med Harrys hand i sin . . .

Denna glimt av återkommande hälsa upprepades ej på flera dagar. Greta hade åter fallit i sin tunga ständiga sömn. Det blev på nytt ångest och oro, hopp och förtvivlan, tills febern en dag långsamt började giva vika.

Inom några dagar kunde man konstatera en märkbar förbättring. Krafterna återvände långsamt och med dem en viss skygghet gent emot Harry, i synnerhet då Jean var närvarande.

Jean märkte det, han såg att Greta pinade sig själv . . . och så en dag, utan ett ord till avsked, reste han bort.

Han hade offrat så mycket redan, ända till botten skulle han dricka sin bittra kalk. Nu, mera än någonsin, behövde Greta lugn, lycka och frid. Hans närvaro hindrade det. Ännu fordrades detta förfärliga sista, att lämna Harry och Greta ensamma på Dax . . .

Och Jean for.

IX.

Man var långt inne i maj månad. I dag skulle Greta stiga upp för första gången. Balkongdörarna till hennes rum stodo öppna på vid gavel. Solen strömmade in som ett överflöd av guldskimmer. Luften var mättad av fågelsång och blomdoft.

Självt låg hon i sängen. Huvudet var vänt åt fönstret till. Hon var mycket blek, sjukdomen hade lämnat grymma spår. Hon var till ytterlighet mager och ansiktet var smalt, dragen tärda. Dock låg det ett sällsynt uttryck över det, ögonen strålade som två stjärnor, ett lyckligt leende lekte kring hennes läppar.

»Nå, Greta lilla, vi måste passa på solen, snart gömmer den sig bakom husgaveln. Skall du ej stiga upp nu?»

Harry stod på balkongen och ordnade med kuddar en bekväm sittplats åt henne.

»Du har rätt, jag måste skaka av mig denna tröghet, men det är så skönt att ligga stilla och se på våren. Nå snälla fröken, giv mig då min morgonrock, och du, Harry, får räcka mig ett stadiggt stöd om en stund, ty jag känner mig så svag.»

När hon kort därpå, stödd av Harry och sjuksköterskan, långsamt vandrade till balkongen, kändes det som om allt dansat och gungat runt omkring henne. Utmattad sjönk hon ner i den mjuka länstolen. Där satt hon länge tyst med slutna ögon.

Mens snart utövade solstrålarna sin trollmakt över henne. Hon tinade upp, en varm ström av liv ilade genom alla hennes lemmar.

»Säg, Harry, vill du hjälpa mig med att förstå och förklara en sak, som förefaller mig så gåtfull, så underbart motsägande . . .»

Harry kände att hon skulle beröra en ömtålig punkt i deras förhållande. Sedan Jeans avresa hade de ej talat med varandra om något, som ej kunnat höras av andra. Det hade varit alldeles

som förr, bror och syster. De hade ej ens önskat det annorlunda. Greta hade känt sig så tacksam emot sin man över att han farit bort, just då, eljest hade hon nog bett Harry fara . . . Men, som det nu var, var allt så bra och hon hade oförbehållsamt njutit av varje stund, av varje dag. Det föreföll henne så naturligt att Harry var där, att Jean lämnat dem allena. Visst kunde han lita på henne. Åtminstone verkade hans frånvaro lugnande på henne. Det var som om all erotisk känsla försvunnit mellan Harry och henne sedan Jean rest . . . men hon längtade ej heller efter sin man . . . —

»Vad beror det på att ett människohjärta ändrar sig så, dagligen och stundligen? Eller är jag ett undantag, en viljelös, svag varelse? Du vet ju att jag ådrog mig denna sjukdom, då jag en natt i ångest och oro vandrade ut, väntande på Jean, som var mycket försenad . . . men nu är han utomlands, ibland vet jag ej ens var, och är ändå lugn, — då var jag nästan ifrån mig av oro, nu kan en hel vecka gå utan brev från honom, och tiden förefaller mig icke lång! Jag är lycklig i din närvaro, jag överlämnar mig helt åt denna känsla nu, då jag däremot förr erfor ånger och skam att kunna känna något sådant . . . Och så en annan sak,

som förbryllar mig! Förut när jag blev ensam med dig, när jag kom i din omedelbara närhet, kunde en berusande, tilldragande magnetism gripa mig, jag kände mig så gränslöst i din makt, jag fruktade och längtade tillbaka efter sådana stunder, nu, Harry, älskar jag dig lika mycket som förr, men denna farliga känsla infinner sig aldrig mer — jag känner mig god i din närvaro, du ingiver mig självförtroende och frid, det som jag på så länge ej fått känna! — Men, Harry, allt detta förvånar mig, jag har blivit så främmande för mig själv. —»

Hon hade fattat hans hand. Lätt framåtböjd sökte hon hans blick.

Harry for smeksamt över hennes hand och handled, men undvek att se på henne. Ack, han var så långt ifrån trygg, han, en fordrande plikt-känsla förföljde honom, han kunde ej få Jeans storslagna handlingssätt ur tankarna . . . därtill älskade han Greta mer än någonsin förr. Var dag var en prövning. Dyrköpta lyckostunder!

»Du är förändrad både fysiskt och moraliskt, Greta. Först och främst har din grymma sjukdom försvagat dig mycket till kropp och själ! Så har Jean, genom att tillkalla mig, genom att resa bort, ofrivilligt ingivit dig en annan syn på det,

som förr varit en olidlig pina för dig och honom. Han har lyft ifrån dig en stor börda, du är ej mera ensam ansvarig, han är det också, hans storartade uppoffring har liksom renat vår kärlek, fast den tillika kräver mycket av oss. Han visste vad han var skyldig dig — men han har också visat, vad vi äro skyldiga honom! Hans förtroende har gjort dig gott — du behöver ej mera dölja din kärlek, han har själv tillåtit den, tänt den på nytt inom dig! Ack, allt är så mästerligt uttänkt! Han känner dig, din fria samvetsgranna natur, din stora pliktkänsla!»

En snyftning banade sig plötsligt fram över Harrys läppar. Han knöt handen i vanmäktig förtvivlan.

»Du nöjer dig kanske med detta, Greta, detta ideella förhållande, som Jean med våld vill skapa mellan oss, men inte jag! Han är mer än människa, han, jag är bara en man, en man, som älskar dig. Jag tror att jag, sedan jag fruktat att mista dig, älskar dig om möjligt högre än förr! — Men, förlåt mig älskling, jag förglömmar mig, och oror dig, du som är konvalescent och borde ha lugn och vila.

Med våld tvang han sig till behärskning. Han log åter emot henne, på sitt skälmaktiga sätt.

Och för att riktigt övertyga henne steg han upp och tryckte en hastig, broderlig kyss på hennes panna.

Greta skakade betänksamt på huvudet och han såg plötsligt en glimt av fruktan i hennes ögon.

Så talade de om annat. De undveko att vidare beröra detta ämne.

— — —

Två veckor förflöto. Greta var regelbundet uppe några timmar alla dagar. Hon samlade mer och mer krafter, hennes glada lynne från fordom hade återvänt.

I sitt sätt mot Harry var hon frigjord och naturlig, men han märkte nog att hon försökte ställa så till, att någon tredje person var närvarande, då de voro tillsamman. För det mesta hade hon lilla Henriette hos sig, då ej sköterskan var inne.

Jean var fortfarande borta . . . Ibland undrade Greta över det, men hon sade ingenting. Hon levde dag för dag, hon ville ej tänka på framtiden . . . Att Harry en dag skulle fara, att Jean snart skulle komma hem, var något, som helt obestämt hägrade för henne i fjärran . . .

Sommarn hade redan gjort sitt intåg, då Greta återtog sitt normala liv. Sköterskan for och dok-

torn kom ej mera till henne, annat än på små middagar eller aftonbesök, som vän i huset. Hon hade återfått hälsa och skönhet, men ofta var hon trött ännu, och på kvällarna gick hon till vila samtidigt med Henriette.

Från Jean hade hon fått några brev. Han var nere i Italien hos vänner . . . han sade sig vara så lycklig över att hon var bättre, bad henne vara mycket försiktig och slutade med beskrivning över sitt liv, sina intryck i Italien . . . Men ej ett ord om sin hemkomst . . .

En varm sommarkväll satt Harry ensam på verandan. Tebordet var dukat, han väntade på Greta, som för första gången skulle intaga sitt aftonté på stående fot och ute.

Betjänten kom ut till honom med ett brev. Det var från Jean.

Förvånad öppnade han det. Under denna tid hade Jean ej skrivit ett enda ord till honom.

Det var kort och kallt affärsmässigt. Han underrättade honom om, att han ämnade göra en längre resa till Egypten, Indien och Kina, och att han ej ville meddela detta direkt till Greta, om hon ännu var svag och nervös . . . Harry skulle helt säkert göra det bättre. Han sade, att han skrivit till sin gamle vän, Gaston de Fontenac, och

bjudit honom jämte dennes syster till Dax i början av juli, det skulle göra Greta gott att ej vara ensam, att hava främmande och goda vänner hos sig . . . Självt visste han ej när han skulle återvända, kanske i augusti. —

Harry läste två gånger igenom brevet. Det var på ett artigt sätt avsked på grått papper . . . hans tjänster behövdes ej mera! Nå ja, han förstod att Jean hade rätt, fullkomligt rätt. — Han skulle resa . . .

När Greta trädde ut till honom, hade han gömt brevet i fickan. Först efter teet skulle han varsamt säga henne allt.

Hon var så underbart glad och livlig i afton, pratade och skämtade om ett och annat, medan hon serverade teet.

Snart märkte hon dock att Harry var frånvarande. Hon frågade honom om orsaken. Men han undvek att beröra saken.

Då steg hon upp och gick fram till honom. Hon lade sina händer på hans axlar och smålog glatt.

»Du skall säga mig vad dig felas, Harry! Så fram med det bara!»

Men i detsamma märkte hon brevet, som stack fram ur fickan och kände igen stilen.

»Ett brev från Jean till dig!»

Hon tog det och läste. Då hon slutat, såg hon ej på Harry, hon vek åter ihop det långsamt och begrundande.

»Du ser, Greta, att Jean har tänkt på att förströ dig med främmande, du kan snart undvara mig — ja, du förstår väl att jag måste resa nu.»

Hon såg hastigt upp.

»Nej du får ej resa, Harry!»

Det var ett ångestskri. Bestörtning och glädje lästes i Harrys blick.

»Du vill ej att jag skall resa . . . Men Greta, vad kan jag annat!»

Till svar gick hon plötsligt tätt intill honom, slog båda armarna om hans hals och tryckte två kyssar på hans mun. Nästa ögonblick rusade hon in, utan att vända sig om, som förföljd.

Harry stod ensam kvar, helt förvirrad, så störtade han efter henne. Det jublade vilt inom honom.

Men Greta fanns ej till, hon var försvunnen. Han sökte henne i alla rum, uppe hos Henriette, överallt. Dörren till hennes rum var reglad. Han beslöt at knacka på. Men intet svar, det var tyst och mörkt där inne. Längre stod han utanför Han tyckte sig ibland höra kvävda snyftningar. . .

Åter knackade han. Men erhöll ej heller nu något svar. Slutligen lade han örat till låset, han ville övertyga sig om, om hon verkligen grät.

Stötvis hördes ett kvidande, men det verkade så avlägset och dovt. Hon låg säkert med huvudet under kudden och grät!

»Greta, öppna! Greta, det är jag.»

Han tog tag i låset och ryckte ett par gånger i det.

Han hörde snyftningarna upphöra, lätta steg närma sig. Harrys hjärta slog häftigt.

»Harry, jag ber dig, gå! Jag måste vara ensam nu, glöm det som skett i kväll!»

»Greta, du måste släppa in mig, jag uthärdar ej tanken på att du gråter här, ensam och förtvivlad! Du bör taga ditt förnuft till fånga och öppna, du gör dig sjuk på nytt!»

Men inga böner hjälpte. Harry var tvungen att gå.

X.

Sedan Gaston de Fontenac och hans syster Marie anlönt, var det ej tal om annat på Dax än om kriget, som hotade Frankrike. De hade kommit från Paris, med nyheter, med olika uttalanden från politiska kretsar: de hade underbara rykten att förtälja.

Det var av stor betydelse för Greta dessa händelser, och hon såg till sin stora tillfredsställelse att Harry gärna sällskapade och lyssnade till Gaston. Därigenom kunde hon, utan att plåga sig själv, undvika att ständigt sällskapa med honom.

Naturligtvis hade den sista scenen givit upphov till förklaringar dem emellan, allt hade åter

rivits upp. Åter hade de längtat, dragits till varandra, kämpat och lidit. Den ljuva tryggheten var borta, åter hade fjäll fallit från deras ögon, de sågo varandra sådana de voro, och de visste att de älskade varandra outsägligt. . .

— — —

Gaston hade nog från första stunden sett att något ovanligt skett med Greta. Han hade känt henne så länge. . . Han hade så ofta förvånat sig över denna kvinnas lugna och behärskade karaktär. Att det bara var skenbart, det var han säker på, därtill hade han alltför ofta observerat en märkvärdig oroande glimt i hennes ögon. . . när »detta okända» engång skulle vakna, ja då skulle intet hindra henne, det var han säker på. Han var en man, som väl kände kvinnan, han hade sett många, älskat många, studerat dem. Att Greta ännu ej berörts av den djupa, allt förtärande kärleken, den som bränner och pinar, den som höjer och förädlar, det var han fullt övertygad om! Jean var hennes man, hon hade skänkt honom det bästa inom sig, men älskat honom med passion, nej det hade hon ej!

Men nu trodde han att hon berörts av detta mäktiga något. Hon var mycket förändrad, känslig, skälvande, med något varmt och längtansfullt i

blicken. . . den fylliga halvöppna röda munnen frestade. . . men att föremålet, orsaken var Harry, det märkte han ej.

Harry och Greta spelade mäterligt komedi, då de hade åskådare.

Så förflöt hela juli. De gjorde utfärder i bil, till häst, de besökte grannar och hade själva besök; om kvällarna spelade de bridge, ofta sjöng Gaston för dem, glada sånger från sin hemtrakt, Gascogne. — Dagarna gled i lugn och behaglig vila, fjärran från det förfärliga, hotande krigslarmet ute i världen.

Men en dag kom det också till dem! Det nådde dem i ordern »allmän mobilisering». Fasa och bestörtning uppsteg inom alla familjer, borgarhem och bondehem, men alla offrade de villigt och modigt det bästa, ungt blod, käcka unga liv, pengar, ställning, framtidshopp, allt för Frankrike. Det gällde att giva, att så, att glömma, att försaka för att i en snar framtid rädda, segra och skörda.

Partitvisterna smälte ihop till en gemensam kamp för en gemensam sak, arbetaren och borgaren enades under samma dräkt, buro samma vapen! Hat, klasskamp, avund, allt glömdes i den stora strid, som nu skulle rädda fosterlandet. . .

— — —

Det var på kvällen den 1 augusti 1914. De sutto alla fyra i Gretas lilla salong omkring brasan. På bordet lågo massor av tidningar, en mängd telegram och brev, som vänner och politiska bekanta sänt till Gaston. Han hade läst högt vissa citat och sensationella nyheter ur dem. En tryckt stämning låg över det lilla sällskapet.

På morgonen hade ett telegram anlänt från Jean. Han var i Indien och ville under nuvarande förhållanden med första lägenhet återvända. . .

»Man talar redan om revanche krig, ack, vilken dårskap — vi komma att hava fullt upp med att steg för steg försvara oss — och var säker på att vi stå inför ett jättekrieg, många nationer komma att dragas med i virveln; det kommer att bli ett slaktande utan like, med de nuvarande krigsmaskinerna.»

»Ja, Ni har nog rätt, Gaston, men just härigenom kan man hoppas på ett hastigt slut — med alla dessa moderna krigsredskap kan ett krieg ej länge pågå.»

— »Kanhända det! Vi skola hoppas att Ni spår rätt, Harry. Få se om också Ert land skall

indragas i detta kaos. Sverige får nog svårt att förbliva neutralt, ifall ett världskrig uppstår. Nå, tills vidare är Ni lugn, en lycklig civil person, då däremot så många unga män av Er ålder i kväll njuta sin sista afton vid hemmets varma härd.»

Harry hade sett upp, han retade på sig och yttrade plötsligt, i det han stadigt såg bort till Greta:

»Jag njuter också av min sista kväll, i morgon reser jag, för att som frivillig tjäna i franska armén.»

Ej en muskel rörde i Gretas ansikte, hon hade blott slutit ögonen, då slaget kom. Hon satt där med hårt sammanbitna tänder och andades häftigt. O, hon var stolt över honom, stolt, stolt!

Gaston hade vid Harrys ord stigit upp och omfamnat honom.

»Bra gjort, unge vän, sådana som Ni borde givas oss många, jag, som fransman, tackar Er å mitt lands vägnar!»

Marie de Fontenac satt med tårfylld blick och log tacksamt emot honom. Blott Greta satt blek och tyst. . .

Kort därpå steg hon upp, sade sig vara mycket trött och tog godnatt.

»Det gjorde henne förfärligt ont, Ert beslut, Harry, — men jag vet att hon i grund och botten är stolt över Er», yttrade Gaston, sedan hon gått.

Snart skildes de alla åt för natten.

— — —

När allt låg i djup stillhet, sedan klockan för länge sedan slagit 12, svävade en tunn vit skugga genom korridoren, tyst fram till Harrys dörr.

Hon öppnade den sakta, sakta och trädde in. . . Fönstret var öppet, Harrys gestalt avtecknade sig mot stjärnhimmelen.

Vad han verkade lång och smärt, hans figur var så ungdomlig, . . . hon stannade en stund och insöp med blicken denna syn. . . Aldrig mera, aldrig mer skulle hon få se honom.

Så gick hon fram till fönstret. Längre stod hon alldeles invid honom utan att han märkte henne, så försjunken i tankar var han. Men som alltid verkade hennes närvaro hypnotiserande på honom, han såg upp.

»Greta!»

Hon smög sig intill honom, hon kysste hans händer, hans mun, hans ögon, så fattade hon hans ansikte mellan sina båda händer och såg honom djupt, djupt i ögonen.

»Harry, min älskade, en gång sade du till mig »av egen fri vilja, Greta, skall du komma», — nu har jag kommit, Harry, jag vill vara din i natt, älskade — jag vill tillhöra dig!»

Han slöt henne i en stor mäktig omfamning.

»Greta, är det sant, — är det verkligen sant!» Han stönade fram orden, han var tokig av lyckorus.

Han lyfte upp henne i sina armar i det han kysste henne vilt. Han vaggade henne sakta av och an, som ett litet barn och viskade kärleksord i hennes öra.

»Att det ändå skulle hända», viskade han om och om igen. Plötsligt upphörde han att kyssa henne.

»Men säg mig, huru kommer det sig att du är här hos mig, du som i många veckor sorgfälligt undvikit varje stund som kunde förefalla oss farlig för bådas vår frid!»

Han höll henne en armlängd ifrån sig, skälmaktigt såg han på henne, hans stålgrå ögon logo skadeglatt.

»Fråga ej, fråga ej! Jag vet blott att du skall fara, att jag skall mista dig, att du skall ut i krigets fasa och faror. . .»

Han slöt hennes mun med en lång kyss. Att

Greta, den Greta, vars utpräglade personlighet alltid tjusat honom, nu kommit till honom av egen fri vilja, rörde Harry djupt, men tillika svällde hans hjärta av stolthet. . .

Och så gav hon honom den största av alla gåvor, gåvan av sig själv. Hon offrade sin dygd, sin oantastlighet, detta allt, som varit hennes stolthet och styrka, som är det för varje kvinna med en ädel och förfinad karaktär. Mannen kan aldrig nog uppskatta vad en sådan gåva innebär!

Gretas kärlek skänkte honom det starkaste, mest förintande rus, som han någonsin upplevat. Det var blott ej Greta i sin fullt utvecklade kvinno-skönhet han ägde, det var den lilla flickan med det blonda, lockiga håret, det var den unga brud, han med svartsjuka sett vigas vid en annan, det var den stolta kvinna, som i så många månader nekat sig åt honom, som han vansinnigt tillbett och längtat till och som så länge modigt motstått hans och sin egen kärlek.

— — —

Och det dagades. Kärleksnatten var till ända . . . I öster började morgonrodnaden glöda. Då smög hon sig sakta ut ur hans rum, in till sig.

XI.

Det var före lunchen följande dag. Alla voro redan i matsalen, utom Greta. Bordet var dukat till fest.

Harry såg oavvänt mot dörren. Och nu, nu hördes steg. Gretas lätta steg. Där stod hon!

Greta bar en helvit dräkt med en eldröd blomma vid bröstet. Själv var hon nästan lika vit som klädningen. Blott ögonen glänste stora och mörka. —

Gaston frapperades av hennes utseende och hållning. Hon var sig mycket olik i dag. En underbar charm omgav henne.

Hon hälsade leende på dem alla; dämpat och

lugnt fullgjorde hon sina värdinneplikter. Ibland fångade Harry hennes blick och då såg han samma fuktiga glans i dem, som för några timmar sedan i hans rum, vid skilsmässans stund.

Trots Gastons strävan att försöka uppehålla en glad stämning, ville det ej lyckas, om och om igen talades det om kriget och om det hotfulla politiska läget.

Greta deltog i samtalet, men man såg tydligt att hon tvang sig därtill, hela hennes själ var annorstädes, hennes hjärna upptogs av en enda tanke blott.

Under denna gemensamma måltid, som var deras sista, kände de mer än någonsin förr det starka fluidum, som omgav dem båda, som drog dem till varandra, som tvang dem in i en sfär av sympati, av kärlek och längtan.

Deras nerver voro som i ett tillstånd av skälving.

Om och om igen kom samma tysta fråga för henne: »Skall han verkligen bort och kanske dö?»

Blodet rusade då upp till hjärtat, ångesten blev förfärlig och det var till det yttersta hon behärskade sig för att ej brista i gråt.

Men då Gaston vid slutet av lunchen steg upp för att hålla tal till Harry, kände hon att hennes krafter voro slut.

I varma ordalag tackade han Harry för det han gjorde för Frankrike. Att han med lugnt mod, fullkomligt överlagt var färdig att offra sitt unga liv för ett land, som ej var hans eget, var i Gastons ögon en hjältehandling. Han visste, att Harry ej gjorde det av äventyrslusta, ej av ärelystnad, som så många andra, nej det var något bättre, ett högre mål, som lockade honom, vad orsaken var, det visste Gaston ej, men att den var ädel, det var han förvissad om. Blott en kort tid hade han känt honom, men under denna tid hade Harry förverkligat i hans ögon idealet av en nutida ung man. I Gastons hjärta strålade en pärla av sällsynt glans, det var Greta, nu, sade han, ville han i bredd med henne se fosterbrodern, som var henne fullt värdig. . .

»Jag tackar Gud för dessa stunder under ditt tak Greta, må Han beskydda vår unge hjälte för alla faror och för svåra lidanden. . .»

En snyftning avbröt honom, Greta satt med huvudet stött mot armarna och grät, grät vilt, högljutt och förtvivlat. Den så länge återhållna stormen i hennes inre bröt lös; man såg huru hon krampaktigt skakades från huvud till fot.

Harrys kritvita läppar rördes sakta, men han fick ej fram ett enda ord. Blott två stora tårar

syntes i hans ögon. Han hade stigit upp och gått fram till Greta. Nu begrov han för ett ögonblick ansiktet i hennes hår. Han andades häftigt, Gaston tyckte att det lät som en snyftning . . .

Men Harry hade redan lugnande fattat Greta om livet. Han och Gaston ledde henne ut ur rummet.

— — —

De voro ensamma i Gretas lilla salong. Bilen hade redan kört fram. Avskedets stund var inne.

Ack, de visste ju båda att de aldrig mer skulle träffas, det var slut. Han skulle aldrig återvända till henne!

Och ändå var allt sig likt i dag, solen sken, fåglarna kvittrade, blommorna stodo i glada färger, vackra och doftande, alldeles som i går, som de skulle stå i morgon och alla andra sommardagar. . . tiden borde stå stilla, tyckte de, hela naturen borde lida med dem. . .

Men i stället var det en av dessa underbara sommardagar, som tvingar vart levande väsen att längta, att längta bort till ljus och frid, till värme, till något rent, högt. Man vet ej till vad, det är ofattbart men så våldsamt. . .

Greta hade gråtit länge. Så småningom hade hon lugnat sig, men ännu satt hon i soffan med

slutna ögon och med sin våta kind lutad mot Harrys. Allt som oftast skakades hon av en skälving.

Med ens fattade han hennes huvud mellan sina händer. Hon blickade upp i hans grå ögon, som sågo ned på henne ömt sorgset, forskande. Och så drog han henne plötsligt intill sig och kysste hennes läppar länge. . .

Hon såg en skugga av smärta över hans drag, det var en otröstlig sorg, som lästes där. Det kom över henne en förfärlig, tryckande aning. . . det slog henne plötsligt, att hon ännu hade honom här i sin omedelbara närhet, men att hon om en stund skulle stå ensam kvar, för evigt skild från honom, att det ännu var möjligt att hindra honom från att fara. . . de kunde ju ännu famna lyckan, dessa två hade väl också rätt att leva livet!

Och hela hennes lidelse tog makt över henne, hon glömde allt för ögonblickets förtvivlan, hon var bara en kvinna, som älskade av hela sin själs djup.

»Harry, Harry, du får ej fara, du måste stanna nu, nu då vi ändtligen funnit varandra. Om du ej vill döda mig, så res icke. Vi två måste leva ännu för vår kärleks skull. Jag vill ej släppa dig, hör du, jag kan ej göra det!»

Hon hade klamrat sig fast om hans hals, hon grät icke. Med en blick, som han aldrig skulle glömma, såg hon på honom bedjande, övertygande. Han slöt ögonen. Det var paradiset portar, som öppnades för honom, det var en trollkrets som omgav honom, han längtade, drömde om henne, hennes kyssar, de röda fylliga läpparna!

Greta tryckte sig allt tätare intill honom, han kände hennes armar om sin hals. Hon kysste honom. . .

Med ens kände hon sig underbart lugn, hon skulle segra, övertyga honom. Som hypnotisören fångade hon honom, hon sövde honom i samma känslor. . . Men plötsligt hördes röster utanför, steg närmade sig. . .

Harmonien var bruten. De tvungos brutalt tillbaka till verkligheten.

Milt hade Harry lösgjort sig från hennes armar och det var något allvarligt, nästan strängt i hans blick, som kylde henne.

»Greta, om jag gjorde det du ber mig om, så skulle vi förlora all självaktning för varandra. Du gav dig i går, blott därför att jag beslutat att som frivillig tjäna Frankrike i detta krig; orsaken varför jag gjorde det, anar du, jag måste

ut i en virvel, jag måste bort från dig, annars blir jag galen eller en dålig människa. Det vill du säkert ej, du som gjort mig god, bättre än jag var, Greta! Om jag ej yttrat ett ord om min avsikt i går kväll, skulle du fortfarande stolt och dygdigt plågat oss båda! Ser du, min älskade, om du vore som många andra kvinnor, lättsinnig, utan ansvarskänsla, bara med ett mål, dina tillfredsställda fantasier, då vore det annat! Men med din natur, skulle du snart vakna upp ur ruset, du skulle gränslöst ångra ditt felsteg — och inför Jean och Henriette skulle tanken därpå bli dig olidlig. Vi äro brottsliga, men jag skall nu försvinna ur ditt liv, ut i kriget! Därför, hoppas jag, blir det ingen återvändo för mig. Därför kan vårt fel kanske i någon mån försonas, om icke utplånas. Längre fram skall du förstå och inse det, min Greta! Nej, det finns blott en utväg, tro mig, den vi valt, och det är ju den, som ändå slutligen förde dig till mig, älskade!»

Ja, ja, han hade väl rätt. Maktlösheten grep henne åter, hon var trött, dödstrött, allt var ändå oundvikligt nu!

En av Victor Hugos vackra dikter rann henne i hågen. Hon steg upp och tog ned från bokhyllan en liten diktsamling i miniatyrformat.

Långsamt bläddrade hon i den med ett vemo-
digt leende.

»Du skall taga denna bok med dig, Harry. Här är en dikt, som alltid tilltalat mig så outsägligt, det var kanske en aning».

Hon vek bladet, där den fanns. Så slöt hon boken och räckte den åt Harry.

»Läs den, min älskade, då du hinner. Och nu farväl! Tack för allt det du givit mig, Harry! Du var livet för mig med all sin tjuskraft, med alla sina stormar, jag tackar Gud för det. Jag var svag nyss, men var lugn, jag vet att du har rätt och du kan lita på mig! Jag vill vara god och stark!»

Hon kunde ej tala mera, orden stockade sig i halsen på henne, hon grät tyst, tår efter tår rullade nedför kinderna, men hon tog ej blicken ifrån honom.

Åter slöt han henne till sig, innerligt, förtvivlat, för sista gången.

En snyftning slet sig ur hans bröst, och hans drag förvredos under kampen att hålla den tillbaka.

Han ville tala, men kunde ej.

Blott hest och viskande hörde hon honom säga: »Greta». Ännu en kyss och så gick han hastigt ur rummet.

Aldrig hade hon lidit förr! Nu, nu först visste hon vad det betydde. Det sved och brände inom henne, det värkte i hjärnan, i bröstet.

Vad var det? Ah, bilen! Motorn sattes i gång!

Hon tyckte att ett svärd gick igenom henne, allt krympte samman. Så rusade hon till fönstret.

I ett moln av damm rusade bilen i väg.

Borta, borta för alltid! Aldrig se honom mer, aldrig mer!

Hon stirrade på den svarta punkten, som avlägsnade sig i alléen, hon såg den vika in på den stora landsvägen, ännu en skymt av den i solbelysningen mellan några popplar, och så var det slut, slut för evigt. . .

Det stelnade inom henne, omkring henne blev allt mörkt. Hon blickade in i en ödelagd, frusen värld. Den skulle för alltid förbliva så nu! För henne var allt dött.

XII.

Det är natt vid de yttersta linjerna. På himmeln synes ej en stjärna. Intet kan skönjas av landskapet. Man anar det blott. Vinden tjuiter svagt, det påminner om en avlägsen klagan.

Utom ljudet av vaktsoldaternas jämna, enformiga steg, som dovt eka i närheten, är allt tyst, dödstyst.

Sedan en halv timme har kanonens röst upphört . . . snart börjar den väl åter. Några order viskas här och där. I den fuktiga tranchéen är var man på sin post, de vänta blott på signal. Trots det skenbara lugnet märker man en rörelse, en verksamhet, som ständigt pågår.

Skuggorna röra sig hastigt, komma och gå, man förnyar ammunitionspoterna, som betydligt minskats under stridens gång; man begagnar sig av stundens tillfälliga lugn för att här och där i hast gottgöra skottväxlingens skador. Man för bort döda och sårade. . .

En skarp blixtn belyser plötsligt nejden. Det är en strålkastare från fiendelinjerna. Ett dån, en explosion, och så begynner plötsligt duellen på nytt.

Det är en svindlande rörelse av eld och av järn, av dån och larm, som drar allt och alla med eller mot sin vilja i samma infernaliska krets.

— — —

Och så hade ordern slutligen kommit, lågt och strängt: »framåt». Den hade upprepats sakta, hastigt från man till man, tills hela kedjan av människobarn, unga, kraftiga, livsälskande män, krupit upp ur tranchéen, rusat fram in i döden.

Deras blickar hade följt blott en enda punkt, den unge officeren, som främst rusat fram bland dem, med blottat svärd, för att visa dem vägen till mod och dödsförakt.

Under tio timmar hade man dödat, slaktat utan uppehåll. Ohyggligt, hänsynslöst. Kulsprutorna hade gjort underverk. Tjugotusen döda och en hel

bataljon zouaver lågo kringströdda på fälten, mellan tranchéerna.

Vem segrade denna gång? . . . Ingen vet, ingen kan svara därpå. Mod, hjältedöd hava mötts och enats i samma röda blod; bland fiende och vän har döden härjat flitigt.

Bajonettstriden är slut. De kvarlevande ur de båda stridande parterna hava återvänt till sina förra positioner.

— — —

Nu nalkas den »vita timmen». Timmen, då fiendens och de egna kvalen taga slut. Då milda händer vårda grymma sår, då de hela sargade kroppar och hjälpa många att dö. Rödakors-systrar, frivilliga och sanitärsoldater hava lämnat förposterna.

Många närma sig med spadar, andra bära bårar eller små väskor, innehållande den första hjälpen. De böja sig fram, de söka i den matta gryningen på bleka ansikten tecken till liv. De tvätta och förbinda sår. Svårt sårade och döende bäras bort. Soldater komma i grupper. De begrava hastigt döda i gemensamma, stora gropar, fiende och vän i dödens försonande grav.

Här och där hör man en dov klagan, ett rop på hjälp, ett ångestskri från den blodiga män-

niskomassan på marken. De elektriska ficklamporna, som var man bär på sig, skymta oroligt av och an som lyktgubbar; de söka, fladdra, slockna och tändas på nytt. Gräset är vått av dagg och blod. Vattnet är blodblandat i lergroparna.

— — —

Greta var fortfarande ensam på Dax. Gaston och hans syster hade farit. Nu var det en månad sedan Harry lämnat henne. Inga brev mera, ej en rad från honom!

I början hade det kommit regelbundna underättelser, men sedan en vecka hade hon ej fått något.

Hon gick i en förfärlig oro. Om och om igen frågade hon sig själv: »är han död?» En olidlig ångest marterade henne. En ständig feberdröm pinade henne, där hon i fantasien försökte föreställa sig verkligheten, hon tvingade fram hans bild, de faror han var utsatt för. Hon ville veta, hon måste få veta något, sanningen blott, grym och förfärlig! Men denna ovisshet, och denna gnagande oro gjorde henne galen! . . .

Hon skrev brev på brev, varma kärleksord, hon skrev om sin fruktan, om sin förtvivlan, om sin längtan . . .

Och så levde hon ett par dagar något lugnad, i väntan och hopp om svar.

— — —

Solen belyser med sina varma strålar den lilla franska byn invid Péronne. Klockan är 8 på morgonen. På torget har en brokig massa samlat sig. Officerare och soldater, rödakorssystrar, zouaver, mörkhyade kolonialsoldater. Khakifärgade uniformer skymta över allt, bland de typiska franska uniformerna. Det talas franska och engelska.

Man samlas i små grupper. Det skämtas och pratas, andra äta, läsa eller skriva. Posten har nyss utdelats. Många hava erhållit paket med cigaretter, sötsaker eller konserver.

Man latar sig. Här och där ligga soldater i skjortärmarna på den solbelysta stenläggningen. Det är så skönt att få lämna bort rocken . . . sedan långa veckor hava de ej tagit av sig uniformen, varken dag eller natt. Ännu återstår två dagars vila i denna lilla by. . . och så ut igen, i krut och rök, i fukt och regn, ileriga, råttfyllda tranchéer.

En bataljon marscherar in i byn. Det är oformliga massor, helt överklädda med lera, skäggiga och smutsiga. Deras gång är släpande, trött.

De komma från de yttersta eldlinjerna och skola nu njuta några dagars vila i byn. Om en timme skall en annan bataljon fara ut, lämnande plats åt dessa arma »poilus», vilka så väl äro i behov av sömn, vatten och rena kläder.

— Så går det undan för undan, varje stund, varje dag! Många vandra ut för sista gången. I dag är det lilla provisoriska sjukhuset i Péronne överfullt. Det var en hård strid i går, svåra förluster i sårade och döda.

I en av salarna bära sjukvårdssoldater in sårade. En ung sanitär övervakar det hela. Det är Harry. Han har hela natten varit med om sårades transport från fronten.

Han ger ut befallningar, ordnar, lugnar några utpinade, som klaga och jämra sig.

Snart har varje bädd sin bleka, förblödda patient. . . Nu inträder en läkare. . . Undersökningen börjar. Med tillhjälp av sjuksköterskor lindrar han och Harry plågor. Många skrika högt av smärta. Tre helt unga gossar ligga bredvid varandra, med ombundna huvuden. Samma shrapnel har illa tilltygat dem. Det är nog hopplöst. . . En av de tre drar en lång, stönande suck, livsgnistan har slocknat. . . Kort därpå bär man bort den döde. Snart intar en annan sårad hans plats i den lilla sängen.

— — —

»Harry, Ni måste vila Er nu, jag tackar Er för all hjälp. Men två hela dygn utan sömn med de strapatser, Ni varit med om, fordra vila. Vi behöva Er nog snart igen.» Det var den unge lasarettsläkaren, som talade till Harry.

De två hade under det gemensamma arbetet blivit goda vänner, och uppskattade varandra ömsesidigt.

— — —

Det var sent. Harry låg på en fältsäng i ett litet rum. Vid den svaga belysningen av ett ljus läste han Gretas sista brev, fullt av oro.

Om och om igen läste han det, tills hans hjärta var uppfyllt av samma ångest. Hans älskade! Greta, hans unga älskarinna! Ack, skulle hon hava krafter att uppleva allt detta! Hade han kanske ej fått lämna henne. . . Och Jean, var dröjde han?

Tankarna kommo och gingo. . . nu i nattens tysthet föreföll honom allt så onaturligt, så hotande. . .

Och så skrev han sitt sista vackra kärleksbrev, sin hymn till livet, skriven med tårar och hjärteblod.

— — —

En ljus solig morgon. Den lilla byn invid Péronne är förvandlad till en askhög, husen äro ruiner. Av många återstå blott grus, skelett av träd avteckna sig mot morgonrodnaden, här och där ryker det ännu i ruinerna, överallt ligga döda, hästar och soldater om varandra . . .

En grupp sanitärer närmar sig en liten höjd, där mången stupat. De ligga alla i sin nakna fasa belysta av solens strålar . . . Tjugosju lik ligga där . . . Blodiga, lemlästade, tydligen hava de alla nedmejats av samma explosion. Längre bort vid foten av en rasad stenmur urskilja de en svårt sårad. Åtminstone tro de att han ännu lever, ty svaga jämmerrop höras därifrån. Sanitärerna skynda åt detta håll. — Men nej, vid närmare undersökning konstatera de att mannen är död. Ett gapande hål i pannan gör ansiktet till en oformlig massa, bloddrypande, tillplattad, oigenkännlig. Det är en underläkare från sanitäravdelningen. Men det svaga klagandet hörs fortfarande!

Det kommer från muren. Då börja de försiktigt att gräva bland nedrasade stenar och grus. Och, de anade rätt, snart påträffa de en ung soldat, som ligger halvkvävd under en massa stenar. Han ger ännu svaga tecken till liv.

De draga honom varsamt fram. Då märka de att han förefaller osårad, utom några lätta skråmor i ansiktet, men armen är bruten.

— — —

Med omsorg och vård lyckades de efter en timmes tid få litet liv i honom, medvetandet återkom. Han och hans kamrater hade i natt legat där bakom muren på utkik, plötsligt hade ordern kommit att rycka fram till attack. En förfärlig explosion hade inträffat. Många av soldaterna hade fallit . . . han själv hamnade under muren, som rasat in. Längre hade han förgäves ansträngt sig att komma loss, slutligen förstod han att han var dömd att kvävas, om ej hjälp anlände. — Han hade lidit av andnöd och mindes att han jämrat sig sakta. Plötsligt hörde han huru någon lyfte bort stenar från hans grav, varligt, men hastigt, ty det blev lättare att andas och han hörde uppmuntrande ord om hopp och tålamod. Så hade han åter hört ett förfärligt brak. Och så var allt åter tyst . . . ingen talade till honom mer, ingen sten borttogs för att lätta hans börda . . .

Döden hade hindrat Harry att fortsätta sitt räddningsarbete. — En fientlig projektil hade träffat honom i pannan och givit honom en ögonblicklig död.

Man bar bort den medfarne soldaten på en bår. — Några stannade kvar för begravningsarbetet. En av dem, en sergeant, undersökte Harrys fickor.

I rockfickan, hårt omsluten av den dödes hand fann han en liten bok. Det var en diktsamling av Victor Hugo. Några brev, på ett utländskt språk, undertecknade: Greta. Ett dampporträtt, och en fotografi av en växande flicka med utslaget hår . . . men det var samma fjärrskådande ögon på båda porträtten. På det ena var det skrivet i hörnet: »min Greta 1900» — på det andra »min Greta 1914». Men alla dessa föremål voro nedstänkta av blod, som trängt igenom uniformens tjocka kläde.

Sergeanten samlade varsamt ihop allt detta. Några soldater närmade sig för att bära bort Harrys sargade kropp och begrava honom i den stora gemensamma graven, som nyss blivit uppgrävd.

»Nej gossar, vi skola giva honom en egen grav, här på kullen, invid den plats, där han givit sitt liv för en kamrat. Måla namnet på korset, tag hans kedja från handleden, med numret och namnbrickan. Den skall ni även spika på korset».

Männen utförde hans befallning.

Själv satte han sig på en sten och tog fram den lilla diktsamlingen. Ett blad var vikt i hörnet. Följande dikt var understruken. Marginalen där omkring var fläckad och smutsig . . . tydligen ofta om och om igen läst:

»PUISQUE J'AI MIS MA LÈVRE»

Puisque j'ai mis ma lèvre a ta coupe encore pleine;
 Puisque j'ai dans tes mains posé mon front pâli;
 Puisque j'ai respiré parfois la douce haleine
 De ton âme, parfum dans l'ombre enseveli;

Puisq'il me fut donné de t'entendre me dire
 Ses mots ou se répand le coeur mystérieux;
 Puisque j'ai vu pleurer, puisque j'ai vu sourire
 Ta bouche sur ma bouche et tes yeux sur mes
 yeux;

Puisque j'ai vu briller sur ma tête ravie
 Un rayon de ton astre, hélas! voilé toujours;
 Puisque j'ai vu tomber dans l'onde de ma vie
 Une feuille de rose arrachée à tes jours;

Je puis maintenant dire aux rapides années;
 — Passez! passez toujours! je n'ai plus a vieillir!

Allez-vous-en avec vos fleurs toutes fanées,
J'ai dans l'âme une fleur que nul ne peut cuillir!

Votre aile en le heurtant ne fera rien repandre,
Du vase ou je m'abreuve et que j'ai bien rempli.
Mon âme a plus de feu, que vous n'avez de
cendre!

Mon coeur a plus d'amour que vous n'avez
d'oubli!

Victor Hugo.

Graven var igenfylld. Ett enkelt vitt kors
reste sig över den svarta mullen: »Harry Bengts
volontaire, medecin sanitaire. Tombé pour la
France au champ d'honneur, a Péronne le 3
Septembre 1914.»

Inga blommor smyckade den, inga tårar fäll-
des vid graven.

Harry hade slutat sin korta livsvandring, bör-
jad i kärlek, ändad i kärlek. Han hade älskat
en enda kvinna i världen, han hade lidit, han
hade kämpat för henne, han hade vunnit hen-
nes kärlek, han hade ägt henne — men i gen-
gäld fick han offra sitt unga liv.

XIII.

På Dax var det åter höst. Det prunkade över allt i glada, vackra färger. Många träd fällde redan sina löv. —

Greta vandrade ensam uppåt alléen. Hon höll Harrys sista brev hårt pressat mot sitt bröst. Hon gick hastigt, lätt framåtböjd, kämpande emot blåsten. —

Ännu hade underrättelsen om hans död ej nått henne, — men hon visste det, hon var fullt övertygad om att han ej mera fanns till.

Tidigt på morgonen hade hon vaknat. Det hade varit som om någon ropat hennes namn. . . så hade hon stigit upp, öppnat fönstret och trätt ut på balkongen.

Solskimret förgyllde redan landskapet. En fågel sjöng sin morgonsång. Det dallrade underbart i luften.

Med ens hade hon ryckt till. Hon hade omedvetet sjunkit på knä, något inom henne hade brutit, det värkte, det blev nästan en olidlig fysisk smärta.

Nu visste hon att Harry var död. —

Länge låg hon där som livlös... slutligen började hon sakta snyfta och en bön gick över hennes läppar...

Steg hade närmat sig. Det var postbudet från byn. Han hade sett henne där uppe på balkongen.

»Ett brev till nådig fru», hade han ropat.

Ja, det var Harrys sista brev! Nu var handen, som skrivit det, för evigt stelnad.—

Hemma fann hon ett telegram från Jean. Han skulle komma hem följande dag vid lunchtiden...

En stund stod hon orörlig och begrov ansiktet i händerna. Ännu återstod ett sista, hårt prov för henne! Men ärligt ville hon möta honom, ärligt bekänna sitt fel. Den sorg, som lästes i hennes blick, skulle ändå ej kunna dölja något för Jean. Hela bekännelsen låg där, han måste ju få läsa den i hela sin förfärliga sanning!

Sedan? Ja, sedan skulle han få fälla hennes dom! Men något inom henne hjälpte Greta till kraft och mod, hon fruktade ej sin makes vrede, åh, han skulle nog denna gång förstå — kanske förlåta!

— — —

Hon vandrade i en förfärlig spänning, varje minut väntade hon bud om Harrys död. Men ingenting kom. Natten bröt in, en stormig mörk höstnatt. Sent omsider gick hon till vila, döds-trött in i själen.

Tidigt följande morgon var hon uppe. Hon ordnade blommor i rummen, hon försökte sys-selsätta sig, för att icke tänka. Klockan tolv gick hon upp till Henriette. Denna morgon ville hon själv kläda henne. Hon formade henne till en förtjusande docka. Jean skulle åtminstone i sin lilla dotter få skåda lycka, skönhet och kärlek.

Vid 1-tiden hördes plötsligt en välbekant röst nere i hallen.

Greta kände det som om hjärtat upphört att slå. Hon ville fly! Det var hennes första impuls. Så fattade hon mod, lyfte upp Henriette, och med henne i famnen skyndade hon hastigt ned för trapporna.

Jean stod där. Deras blickar möttes. Hon frapperades av uttrycket i hans ögon. Det hårda, skarpa, självmedvetna var borta, i stället såg hon där något djupt vemodigt, tillika såg hon där något gott och ödmjukt, som hon aldrig förr skådat.

Han kysste henne ömt på pannan. Hon var honom så tacksam därför. Så tog han sin lilla flicka ifrån henne, och hon blev föremål för alla de smekningar, han ej vågade slösa på Greta.

Sida vid sida vandrade de tillbaka upp till Jeans sovrum, Henriette pladdrade om allt möjligt. Outtröttlig besvarade Jean alla hennes ivriga frågor.

I hallen kom sköterskan emot dem för att hämta barnet. Greta och Jean blevo ensamma. Tysta trädde de in i hans rum.

Hon skälvde lätt, då han plötsligt, efter att hava stängt dörren, trädde fram till henne. — Han fattade hennes huvud mellan sina händer och såg forskande, djupt in i hennes ögon. Hon bleknade något, men lugnt och öppet mötte hon den frågande blicken. Det fanns ingen ånger, ingen rädsla i den, blott en ärlig bekännelse, så böjde hon långsamt ned huvudet.

»Förlåt mig, Jean!» viskade hon sakta, ödmjukt.

Jean svarade ej genast; han drog henne intill sig.

»Min stackars lilla Greta! Tror du ej att jag förutsåg allt, då jag for och lämnade dig ensam med frestelsen! Ack, lilla barn, jag har också felat, men det var ej den gången, ty jag for med avsikt bort, det som har skett, kunde ej förhindras mer då. Nej, mitt största brott var det, då jag brutalt och oförstående stötte din vackra vädjan om hjälp ifrån mig, då du uppriktigt talade om allt och då jag icke uppfyllde din bön till mig, din bön att vara din vän . . . Greta, om jag nu har återkommit, så är det för att gottgöra en del av allt detta. Jag skall, om du vill, om du kan mottaga det, vara din vän nu, — ditt stöd. — Din make vill jag ej vara, förstå mig rätt — förrän du tillfrisknat genom den ömma vård, som jag vill giva dig, och som skall med tiden läka dina sår! Men om min närvaro är dig pinsam, så blir jag den första, som skall uppmana dig att resa bort, till Sverige, eller till någon annan ort. Dock skall du hos mig alltid finna en vän, ett råd, en kärleksfull famn.» —

Förvånad hade Greta lyssnat till hans ord. En underbar känsla vidgade hennes bröst, en känsla av djup tacksamhet och trygghet.

— Med en enkel rörelse räckte hon honom handen. Inga tårar syntes i hennes ögon. Hon hade ju gråtit så den sista tiden, hon kunde ej mera, det var fruset inom henne. Men Jean såg mycket i den blicken — ett löfte om en, kanske fjärran, men säker hägring om en stilla lycka.

Dagen förflöt lugnt i sällskap med Jean och Henriette. — Greta följde dem överallt i parken, i trädgården, hon bävade för att vara ensam, ty varje ögonblick kunde det förfärliga budet komma, det som hon visste måste komma, förr eller senare, och då, då måste hon hava Jean i sin närhet. . .

Efter kvällsvarden, sedan Henriette gått till sängs, sutto Jean och Greta vid brasan i biblioteket.

»Har du hört något från Harry nyligen?» — Greta ryckte till. Det var första gången efter sin hemkomst, Jean nämnde hans namn.

»Ja, jag skrev ju till dig, att han inträtt i vår armé, han har varit hela tiden sedan dess vid eldlinjen, — i går fick jag hans sista brev.»

»Varför säger du hans sista.» —

»Ack, jag vet fullt och fast att han stupat nu, — det anar mig sedan i går, att han ej mera finns till.» — Hon såg ej på Jean under det hon talade.

Han steg plötsligt upp och tog hennes hand i ett fast grepp.

»Gud ske lov att du vet det, Greta! Annars vet jag ej huru jag skulle kunnat meddela dig det.»

Greta hade bleknat.

»Du vet något? Ett telegram? När erhöll du det!«

Utan ett ord räckte Jean henne telegrammet.

Bokstäverna dansade för hennes ögon. Strupen sammansnördes. Hon darrade från huvud till fot.

Ja, visst hade hon anat detta. Det var ej oväntat! Men kanske hon ändå i grunden, omedvetet närt ett stilla hopp och nu! Nu höll hon fakta i sin hand.

»Och Greta, här är ännu något, ett litet paket. Har du mod att öppna det? Eller skall jag göra det för dig?«

Hon tog det, öppnade det. Det var alla hennes brev, hon skrivit till Harry och två fotografier av henne, samt Victor Hugos lilla diktsamling.

Hon ryste. Allt detta bar spår av blod, hans unga hjärteblod!

Utom sig sjönk hon ned i en länstol. Hon skakade häftigt, hon ville gråta, ropa! Det skulle hava lindrat smärtan, tyckte hon, men hon förmodade icke.

»Och aldrig, aldrig få vi veta huru han stupat! Om han dött genast, eller om han länge pinats och plågats till döds! O, Gud! och hans grav! Den får jag aldrig se, kanske han alls icke äger någon grav. — En stor, gemensam grav blott, med andra! Jean, Jean, det är ohyggligt!»

Han hade fattat henne i sina armar, som ett litet barn, han smekte sakta hennes hår.

»Greta lilla, jag har redan skrivit och bett om alla dessa detaljer — om graven, om hans död, allt som rör stackars Harry. Så att vi, då fred åter råder, äro i tillfälle att uppsöka platsen, där han vilar. Gråt ut, min Greta, jag förstår nog huru du känner det!»

Hans underbara själsstyrka omsvepte henne. Hon erfor med ens den betvingande kraft, som utstrålade från Jean.

Nu visste hon, nu kände hon att hon ägde en vän, sådan som aldrig förr.

I honom skulle hon finna räddning, kanske skulle hans storslagna natur, hans godhet, giva henne näring till ett nytt liv! Alla lidanden skulle utplånas, alla fel förlåtas!

Blygt smög hon sig intill honom och fattade hans hand.

»Tack, Jean, jag är så gränslöst ovärdig din god-

het, men den skall kanske en gång göra mig till en bättre människa», viskade hon sakta.

Nu kunde hon gråta ut! Väckande tårar, som hon icke mera behövde dölja! Hon skulle få lida, sörja, sakna öppet och naturligt, utan någon känsla av brottslighet eller skuld.

NYARE NOVELLSAMLINGAR:

JAC. AHRENBERG: Från östra Finland	16:—
KAI DONNER: Sibiriska noveller	14:—
ALEXIS AF ENEHJELM: Ogräsabatten	8:—
LILLI FORSS-NORDSTRÖM: Profiler	30:—
GURLI SEVÓN-ROSENBRÖIJER: Novelletter om kvinnor	9:75
HERBERT STANDERTSKJÖLD: En komediant ..	14:—
JACOB TEGENGREN: Jord och hav	10:50
—,,— Rasmus Teel	20:—
ALF. BRENNER: Dödsnoveller	20:—

SÖDERSTRÖM & C:o FÖRLAGSAKTIEBOLAG

PRIS 22:—

Gr. sköml. 1,
Krogius

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 0668

